

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Lietuva

44p/2442828

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 4 1984. SAUSIO - JANUARY 26 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

ŠNIPŲ SKANDALAS NORVEGIJOJE

Norvegijoje, Oslo mieste, specialiam posėdžiui susirinko ministrų kabinetas. Paaikškėjo, kad žinomas Norvegijos Užsienų reikalų Ministras vyr. tarnautojas buvo Sovietų šnipas.

A. Treholt, 41 m. buvo su laikytas jam besiruošiant išvykti iš Norvegijos. Su savi mi jis vežėsi ir svarbius dokumentus.

Min. p-kas Kaare Willock po ministrų kabineto posėdžio pareiškė žurnalistams, kad pilną atsakomybę už "padarytą žalą mūsų kraštui turi prisiimti Sovietų Sąjunga".

Šnipo Treholt suėmimas sukėlė Norvegijos politinį pagrandą. NATO ambasadoriai apie įvykį taip pat buvo informuoti, nes šnipai buvo prieinama NATO medžiaga Norvegijoje, Danijoje, Britanijoje ir vyr. būstinėje Briuselyje. Jis buvo aistringas lošėjas, prisidarius skolų. KGB pasinaudojo proga.

A. Treholt buvo jaunesniuoliu ministru nuo 1970 metų; vėliau perėjo į Užsienų reikalų M-ją, dirbo JT organizacijoj, lankė kursus Norvegijos Gynybos Kolegijoje ir po to gavo darbą ministerijoje Informacijos Vėdinio poste. Taigi, ir informavo...

Lieka vienas neatsakytas klausimas: jeigu KGB žinojo apie jo lošimo silpnę, kodėl tuo nepakankamai susirūpino Norvegijos valstybės Saugumas?

SOVIETAIR TOLIAU PREKIAUJA ŽMONĖMS

V. Vokietija turėjo užmokėti sovietams atatinamą sumą, kad būtų išleisti 6 V. Vokietijos gyventojai į V. Vokietiją.

Pabėgėliai-4 vyrai ir 1 pora, tarp 19 ir 43 m. amžiaus, pasislėpė JAV Ambasadoje K. Berlyne. Jie prisiekė badauti iki K. Vokietijos režimas leis jiems išvykti.

Per 20 paskutinių metų tokia vergų prekyba pasižymėjo tik Sov. Sąjunga. Per tą laiką V. Vokietija išpirko 20.236 vyčių Vokietijos politinius kalinčius už 364 mil. dolerių... O Sovietijoje "politinių" kalinčių gali pasidaryti kiekvienas, kuris tik balsiai nuštemba dėl kokio nors valdžios elgesio.

KODĖL TRŪKSTA PINIGŲ LIGONINĖMS?

Quebec'o prov. finansų ministras Jacques Parizeau sutiko kalbėtis su apie 200 Montrealio ir apylinkių ligoninių administratoriais.

Praeity metų pabaigoje Quebec'o Ligoninių Sąjunga prašė 225 mil. dol. paramos, kad būtų galima praveisti remontus, atnaujinimus ir palengvintus ligoninių perpildymas ligoniais.

Min. Parizeau, diplomatiškai pagyręs ligoninių administracijas už "pažymėtas pastangas" laikytis biudžeto, nesumažinant gydymo kokybės, paramos nepažadėjo. Anot jo, reikės laukti dar pusantų ar du metus, kol ligoninės galėtų tikėtis gauti ką nors iš valstybinio iždo, nors ekonominė padėtis rodanti pagerėjimą ir privatus sektorius rodo ekonominį augimą.

Ligoninių Sąjungos p-kas David Levine pareiškė, kad nesitikis gauti didelės sumos, tačiau bent šiek tiek, kad būtų galima tvarkyti pačius svarbiausius reikalus, kaip kad skubaus gydymo/emergency/ skyrius.

Vėliau reporteriai užklausė, kodėl Quebec'o vyriausybė sutinka išleisti Montrealio Simfoninio Orkestro salės statybai milijonines sumas, kuomet ligoninių skubaus gydymo pacientai yra priversti susigrūsti koridoriuose.

Į tai ministras atsakęs /reikia pripažinti, arogantiškai/, kad ta suma nesu modernintų Quebec'o 940 ligoninių...

Liberalų partijos lyderis Robert Bourassa viešai pareiškė, kad skubaus gydymo skyriai yra papiktinančioje padėtyje - bet min. Parizeau atkiirto, jog pats Bourassa nepatiekia sprendimo situacijai pagerinti. Ministras pasidžiaugia, kad ekonominė padėtis gerėjanti; nežūrint jo visų gabumų, jis prie to neprisidėjo. Ir privatus ir provinciniai verslai nukentėjo, o vyriausybė Quebec'e parodė tik didesnę išradingumą, kaip išsunkti didesnius mokesčius/didžiausius visose Kanadoje/. Didelė be reikalinga dalis finansų naudojama "prestizui" ir reklamoms.

ATNAUJINO RYŠIUS

Prez. Reagan'as atnaujino pilnus diplomatinius ryšius su Vatikanu. Naujuoju ambasadorium Vatikaną paskirtas dabartinis atstovas W. Wilson'as.

Prez. Reagan'as pabrėžė, kad Vatikanas turi nepriklausomos valstybės teises ir JAV ambasadorius buvo paskirtas Vatikanui, o ne Katalikų Bendrijai, kaip tokiai.

JAV-se, kaip žinoma, bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, tad prezidentas negali proteguoti kokią vieną religinę grupę.

45 m. SUKAKTIS NUO NEUTRALITETO PASKELBIMO

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ PASKELBĖ NEUTRALITETĄ
1939 - 1945 m. KARE.

LIETUVA - LA TVIJA - ESTIJA - paskelbė NEUTRALITETĄ. Žemiau - NEUTRALITETO TEKSTAS, anglų kalba: kijos, 1939 m. AUGSĖJO 1 d.

Article III

The dispositions of the present law will come into effect by the decision of the President of the Republic, from the date and in the measure determined by him.

Act of the President of the Republic of Lithuania concerning the coming into force of the dispositions of the Law Regulating Neutrality.

Basing myself on Article 3 of the law of January 25, 1939, containing the regulation of neutrality, I proclaim the following:

1. - The Republic of Lithuania remains neutral in the war which has just broken out between the foreign powers.
2. - All those actions which, in conformity with the general rules recognized by right of nations, carry impairment of this neutrality are prohibited on the territory of the Republic of Lithuania.

3. - In order to safeguard the neutrality of the Republic of Lithuania, the dispositions of the law containing the regulation of neutrality come into effect from September 1, 1939, No. 1000.

/signed/ A. SMETONA

President of the Republic

/signed/ J. ČERNIUS

Chairman of the Council of Ministers /Prime Minister/

Visos trys Baltijos valstybės buvo paskelbusios neutralitetą II Pas. Kare, kad apsaugotų savo interesus, nesimant atsakomybės už karą tarp SSSR ir Vokietijos pasėkas.

Lietuva, kaip ir kitos dvi Baltijos valstybės tikėjosi, kad karįujančios pusės laikysis, gerbs tarptautines konvencijas ir sutartis tarp Lietuvos ir karįujančiųjų SSSR ir Vokietijos.

Deja, kaip žinome, įvyko

kitaip. Visos sutartys buvo barbariškai sulaužytos ir mažųjų valstybių teisės pažeistos, okupuotos valstybės apiplėšiant, jų žmones žudant ir tremiant.

Minėtos didžiosios valstybės pasirodė esančios žiauresnės kaip hunai ir kiti barbarai, puldami Romą.

KAS ir KADA atlygins lietuvių tautai už skraudas ir neteisības? O skelbiama, kad visos tautos turi teisę būti laisvomis. Deja, vergija didėja... J. Kelmas

PRANEŠA ELTA

JAŠKŪNO IR GAJAUSKO PADĖTIS

USSR NEWS BUREAU /Briuselis, 1983 m. lapkričio 15/ žiniomis, Henrikas Jaškūnas perkeltas iš specialaus režimo į griežtą režimą toje pačioje stovykloje /VS-389/ 36/. Toks pat perkėlimas buvo pasiūlytas ir Baliui Gajai, bet jis atsisakė išeiti prašymą.

PABĖGO LIETUVIS

JŪRININKAS

Gautomis žiniomis, Madride iš žvejybos laivo "Seda" pabėgo laivo mechanikas lietuvis E. Žukauskas. Daugiau žinių kol kas neturima.

PAIEŠKO RAUDONASIS KRYŽIUS

Amerikos raudonasis Kryžius skelbia šiuos paieškojimus:

Karin Hoffman ieško negingos EIGELIENĖS-MASTAUSKAITĖS;

Sofija Stasevna Kairienė ieško Felikso GEIDBUTO;

Klemensas Žilėnas ieško Onos ZAKARAUSKIENĖS ir Marijos VENDELSKIENĖS.

Žinantieji apie šiuos asmenis prašomi pranešti The Foreign Inquiry Service Dept. of the AMERICAN RED CROSS 43 East Ohio Street, CHICAGO, ILL., 60611, tel: 440-2110.

PRANEŠA ALTA

ŠIMTAS KONGRESMANŲ GINS LIETUVĄ

Kongrese yra sudarytas vadinamas Ad Hoc Komitetas ginti Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos reikalus. Naujai prie to sąjūdžio prisijungus kongresmanams Dan Burton/dem. IN/ ir Scherwood Boehlert/resp., N.Y., jau susidarė visas šimtas Ad Hoc Kongreso Komiteto narių. Jų nuopelnas, kad Kongrese buvo priimtos rezolucijos ginant disidentus, o taip pat stengiantis palengvinti šeimų susijungimą. Paskutiniu metu Ad Hoc Komitetas daro pastangų, kad JAV vyriausybės žemėlapiuose būtų pažymėtos Pabaltijo valstybių ribos ir kad būtų pažymima, jog JAV nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.

LEIDINYS VASARIO 16 PROGA

Amerikos Lietuvių Taryba leidžia sąlanką Vasario 16 proga. Leidinys bus išsiuntinetas skyriams paskleisti minėjimų proga.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS 1984 m.

Amerikos Lietuvių Taryba šių metų spalio 27-28 d. d. surengs 10-tąjį Amerikos Lietuvių Kongresą. Sausio 6 d. Amerikos Lietuvių Tarybos posėdyje išrinkta pagrindinė Kongreso rengimo Komisija. Daina Dumbrienė, inž. Grožvydas Lazauskas ir dr. Vladas Šimaitis. Ši komisija naudos bendrų tikslų siekimą. Dr. K. Šidlauskas persiuntė dr. A. Butkui Amerikos Lietuvių Tarybos sveikinimus, reikėdama geras viltis, kurias tokios bendros pastangos gali nešti.

ALTA IR LB PASIKEITĖ SVEIKINIMAI

Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos p-kas dr. Antanas Butkus atsiuntė ALTos p-kui dr. K. Šidlauskui sveikinimą Naujųjų Metų proga, linkėdamas sėkmingo bendro darbo Lietuvos gerovei bei JAV lietuvių konsolidacijai, pažymėdamas: "Tegu ALT ir JAV LB pradėtas darbas dar labiau išsišakoja, tuo atnešdamas dar daugiau naudos bendrų tikslų siekimui". Dr. K. Šidlauskas persiuntė dr. A. Butkui Amerikos Lietuvių Tarybos sveikinimus, reikėdama geras viltis, kurias tokios bendros pastangos gali nešti.

KLB NAUJAI IŠRINKTOJI BENDRUOMENĖS VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

pirmininkas - Algis PACEVIČIUS
vice-pirm. - Vytautas BIKĖTA
vice-pirm. - Herbertas STEPAITIS
vice-pirm. -
visuomen. reikalams - Joana Kuraitė-LASINĖ
iždininkas - Juozas KATSTOLAITIS
sekretorė - Kamūnė Sakalaitė-JONAITIENĖ
apylinkių reikalams - Rasa Lukoševičiūtė-KURAIENĖ
Jaunimo S-gos atstovė - Sigita BERSĖNAITĖ
Kanados Sporto Apygardos atstovas - Rimvydas SONDA
Švietimo Komisija išrinkta pirmą kartą
Kultūros ir Šalpos Komisijų pirminkai bus koptuojami kuo artimiausioje ateityje.

VASARIO 16 PROGA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PRAŠO AUKŲ VISUOMENINEI - TAUTINEI VEIKLAI PAREMTI

KANADOS LIETUVIAI AUKOJA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, VIENINTELĖ KANADOJE, NUOLATOS RŪPINASI LIETUVOS IR JOS SUVERENUMO REIKALAMS, PALAIKO NUOLATINIUS RYŠIUS SU KANADOS VYRIAUSYBIŲ INSTITUCIJOMIS INFORMUOJA KANADOS VISUOMENĖ

1983 METŲ ATLIKTŲ DARBŲ SANTRAUKA YRA PASKELBTA SPAUDOJE

KLB yra Kanados vyriausybės pripažinta ir įregistruota, todėl \$15.- ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

PRAŠOME NAUDOTI ATSKIRUS VOKELIUS, GAUNAMUS APYLINKĖS VALDYBOSE.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti šiuo adresu:
KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, 1011 College St. Toronto, Ont. M6X 1A8

KLB KRAŠTO VALDYBA

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PROTESTO BALSAS PRIEŠ MAŽOSIOS LIETUVOS SURUSINIMĄ

IŠ POGRINDŽIO SPAUDOS: "Taikos Kelias" Nr. 2

Tarybų Sąjunga, užėmusi Lietuvą, įvykdė pogrindinio neturintį aktą. Visa, kas buvo susiję su lietuvių tauta, nutrynė taip, kad jokios žymės neliktų. Mažosios Lietuvos teritoriją pavadino Kaliningrado sritis ir apšaukė senoviniu slavų kraštu. Nors visi, kurie nors kiek yra susipažinę su Pabaltijo istorija žino, kad Mažosios Lietuvos teritorijoje niekad negyveno slavai, bet 1953 m. išleistoje Didžiojoje tarybinėje enciklopedijoje parašyta, kad Kaliningrado sritis yra sukurta nuo amžių senosiose Pabaltijo slavų žemėse/426 psl./.

Visi lietuviški vietovardžiai pakeisti rusiškais: Tilžė pavadinta Sovietsku, Kagalinė – Niemanu, Gumbinė – Gusevu, Širvinta – Kutuzovu, Eitkunai – Černiševskiu, Rasytė – Rybačij ir t.t. Akademiko K. Korsako ir kitų buvo rūpinasi, kad bent su Donelaičiu sušitas Tolminkiemis išliktų nesurusintas, bet jų pastangos liko be rezultatų. Rusinimo politikos laikomasi kietai ir atgal nesitraukiama. Tolminkiemis ir šian dien vadinamas Čistyje Prudy.

Mažajoje Lietuvoje yra nemažai lietuvių. Netoli Tolminkiemio yra vietų, kur gyvena vien lietuviai. Jie kreipėsi į vietinę valdžią, kad būtų atidaryta lietuviška mokykla, bet gautas neigiamas atsakymas. Nėra lietuviškos mokyklos ir Kaliningrade, kur, vietinių tvirtinimu, esama daugiau nei 10 tūkst. lietuvių. O pačioje Lietuvoje, kur keli rusiškai, ten ir rusiška mokykla. Baltarusijoje uždarytos lietuviškos mokyklos. Tai taip Tarybų Sąjungoje praktikoje vykdoma tautų lygybė ir užtikrinama vaikų mokymas gimtąja kalba.

Kaip buvo sunaikintos Palangos parko brangios vertybės.

Vyresnės kartos palangiškiai dar gerai prisimena Palangos parko religinių ir meninių vertybių sunaikinimą.

Jie pasakoja, kad 1944 m. raudonarmiečiams užėmus Palangą, jie ėmėsi šeiminkauti dabartiniam Botanikos parke. Barbarišką darbą jie atlikę Birutės kalne ir Liurdo grotose. Birutės kalno koplytelę jie išplėšė, altorių sunaikino, Mergelės Marijos paveikslą, lentoje pieštą ir popiežiaus Pijaus VII vainikuotą aukso vainiką, sudaužė, o aukso karūną pavogė. Liurdo grotose Marijos statulą sušaudė. Liko kaboti tik atskiri statulos gabalai, armatūros prielaidomi. Birutės kalnas ir grotos paveiksta išniekinimo vieta. Ten buvo šiukšlių savarūnas ir išvietė.

Tuometinio Palangos parapijos klebono kun. Iliskio rūpesčiu, grotos statulos likučiai nuo armatūros buvo nuimti ir pati statula buvo restauruota. Jos grąžinti į grotą nebuvo galima, todėl ji buvo perkelta į Palangos bažnyčią, kur dabar stovi Marijos altoriaus dešinėje pusėje. Restauravimo darbus atliko skulptorius St. Paulauskas, ką tik pasitraukęs iš Liaudies gynėjų /istebitelių/ vado pareigų. Klebonas kun. Ilskis jam pavedė statulos restauravimo darbą, išklausęs jo nuostabaus gyvenimo istorijos St. Paulauskas, Pažyčiuje baigęs skulptūrą, turėjo gerą vardą, bet įpratęs girtauti palūžo ir nusmuko. Tapo liaudies gynėjų vadu ir ėmėsi gyventojų terorizavimo darbo. Sapne po pasikartojančių Marijos pasirodymų ir išpėjimų kad mestų nusikalstamą darbą, jis atėjo pas kleboną, pasakodamas savo gyvenimo istoriją, atsisakė turėtų pareigų ir ėmėsi Mergelės Marijos statulos restauravimo darbo/apie tai smulkiau yra rašyta "Kūpintojėlio" Nr. 6/.

Barbariškai buvo sunaikinta ir Kristaus statula, stovėjusi parke prieš buv. g. Fafo Tiškevičiaus rūmus. Graf. Tiškevičius statulą parsigabeno iš Paryžiaus. Tai žymaus prancūzų skulptoriaus kūrinys, nulietas iš vario. Monumentali, plačiai išskleistomis rankomis, giliu žvilgsniu statula parko lankytojams palikdavo gilų įspūdį. To negalėjo pakeisti nauji Palangos šeiminkiniai.

Karo audros paliko statulą nepalietusią. Ir po karo kurį laiką ji stovėjo. Nengiamasi buvo ją nugriauti, bet nesužado, kas sutiktų tą niekšingą darbą atlikti. Pagaliau, pasisiūlė trys girtuokliai. Juos sugundęs statulos varis, kurį pardavė tikėjosi gerai pasipelnyti. Nuvertę statulą, ją supjaustė į tris dalis, pasidalinę. Ši niekšiška darbą atlikę, nusivylę. Vario ne tiek daug, statula buvo nulietą ne išties iš vario. Viduje buvo tuščia. Koks tolimesnis statulos likimas, neaišku. Pasakojama, kad galvą kažkas nupirkęs saugoja ir ji yra išlikusi.

Palangiškiai pasakoja ir apie negarbingą statulos naikintojų pabaigą. Vienas statulos naikintojų buvęs šoferis. Autoavarijoje buvęs sunkiai sužeistas, kėsdamas didelius

2 psi

skausmus, ligoninėje miręs. Kančiose šaukęsis Kristaus bet užuojautos nesulaukęs. Slaugės jam priminusios, kad Kristaus statula sunaikinęs, o dabar jo šaukiasi. Negarbingai mirė ir kiti du bendrininkai. Vienas spirito prisigėręs, nugriuvo, užsidedė ir pagalbos nesulaukęs, sudegė antras pasirokęs.

Naikinimo siuntėjimo neišvengė parko rūmai. Tadaug kas sunaikinta, sienų dekoravimui panaudoti veidrodžiai sušaudyti arba sudaužyti, daugelis ir kitų meninė vertę turinčių vidaus įrengimų sugadinta arba visai sunaikinta.

Po visų tų sunaikinimų Palangos parkas liko skurdėnis.

POSĖDŽIAVO PLB VISUOMENINIŲ REIKALŲ KOMISIJA

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba į Visuomeninių reikalų Komisiją /PLB-VRK/ paskyrė Algimantą Gečys, Bronių Nemicką ir Gintę Damušytę. Pirmas posėdis įvyko New Yorke 1983 m. gruodžio mėn. 10 d. Jame dalyvavo taip pat Jonas Urbanas, JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių Reikalų Tarybos pirm., ir Daiva Kezienė, JAV LB atstovė "American for due Process" komitete /kuris gina lietuvių ir kitus kaltinamus nusikaltimais karo metu/.

Nutarta remti Europos Parlamento rezoliuciją priimtą įnešimą į Jungtinių Tautų dekolonizacijos komitetą. Šiuo reikalu bus artimai bendradarbiaujama su BATUN /Baltic Appeal to the United Nations/, kuri jau daug metų pastoviai seka įvykius ir reaguoja Jungtinėse Tautose. Organizaciją sudaro lietuvių, latvių ir estų atstovai. Taip pat bus įtraukiama visos PLB priklausiančios Bendruomenės, joms teikiama atitinkama informacija. Iš ligšiolinių pasitarimų atrodo, kad teks nugalėti nemažai sunkumų.

Pavasario pradžioje bus vėl suaukta PLB, JAV LB, Kanados ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos konferencija politinėms studijoms New Yorke. Tarp svarstomų klausimų bus svarstoma Europos Parlamento rezoliucijos panaudojimas ir religiniai persekiojimai Lietuvoje.

Aptarta taip pat memorandumai Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijai Ženevoje dėl Europos Parlamento rezoliucijos ir padėties Lietuvoje. BATUN'as jau keletą metų siunčia ten savo delegacijas ir pasiekia gana daug dėmesio Europos spaudoje.

JAV-se išsivysinti diplomatinės tarnybos testinimo oficialus užtikrinimas. Nutarta studijuoti tokio testinimo užtikrinimo galimybes Anglijoje ir Kanadoje.

Posėdyje ilgiau diskutuota apie galimą pagalbos teikimą Lietuvos pogrindžiui, sąžinės kaliniams ir jų šeimoms. Šiuo reikalu daroma nepakankama, tačiau ir sąlygos tokiai paramai yra labai sunkios.

D. Kezienė ir J. Urbanas painformavo apie dabartinę padėtį keliama kaltinimų prieš lietuvių dėl tariamų nusikaltimų karo metu. OSI /Office of Special Investigation/ Amerikoje kelia šias bylas ir priima sovietų iš Lietuvos atsiųstus tariamus parodymus. Kaltinamųjų gynybams nėra galimybių patikrinti tų atsiųstų liudijimų teisingumą. Iš tikrųjų pasidaro OSI ir KGB bendradarbiavimas. Stengiamasi, kad tokie liudijimai būtų nepripažinti. Kol jie dar vis priimami, tai sovietams yra gera proga apkaltinti ar apšmeižti nekaltus žmones. Prieta nuomonės, kad gynyimo akcija turi būti sustiprinta. Reikalinga medžiaga savo laiku buvo nerenkama ir dabar, po 40 metų, sunku ją surasti.

Posėdyje svarstyta leidinių reikalas apie Lietuvą Europai ir P. Amerikai, JAV LB paruoštų programų anglų kalba panaudojimą kituose kraštuose ir eilė kitų klausimų.

J. V. D.

VLIKO IR PLB ATSTOVŲ PASITARIMAS BENDRADARBIAVIMO KLAUSIMAIS

VLIKO ir PLB pirmininkai – dr. K. BOBELIS ir inž. Vyt. KAMANTAS – VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu susitarė ir pasirašė tartinis lygiateisiškumo pagrindų dėl Lietuvos laisvinimo reikalų.

Paskirti atstovai – Liūtas GRINIUS, Teodoras BLINSTAUBAS ir Vladas ŠOLIŪNAS iš VLIKO ir Algimantas GEČYS, Kazys AMBROZAITIS ir Juozas DANYŠIS iš PLB pusės – pirmajam pasitarimui buvo susirinkę 1983 m. gruodžio mėn. 17 d.

Aptarta apie dvidešimt klausimų ar pasiūlymų. Šeše-

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VISUOMENINIŲ REIKALŲ Komisijos pirmas posėdis įvyko New Yorke 1983. XII. 10. Iš kairės: Algimantas Gečys, dr. Kazys Ambrozaitis, Jonas Urbanas (JAV LB vis. reikalų komisijos pirm.), Gintė Damušytė ir dr. Bronius Nemickas. Nuotraukoje nėra nario Juozo Danio. Nuotr. J. V. Danio

tu klausimų, kurių galutinam aptarimui visi dalyviai vienbalsiai pritarė, susitarta ir jie rekomenduojami VLIKO ir PLB valdyboms priimti. Keletas klausimų yra reikalingi detalesnių svarstymų ir jie atidėti sekančiam pasitarimui.

J. V. D.

PAREIŠKIMAS

VLIKO ir PLB valdybų sudarytų komisijų nariai 1983 m. GRUODŽIO mėn. 17 d. sušaukė Čikagoje pirmą pasitarimą tų veiksmų santykiams išlyginti ir darbams suderinti.

Komisijų pasitarimai vyko tautos laisvei atgauti didelio rūpčio dvasioje.

Pasitarimų dalyviai sutarė:

1. VLIKas ir PLB savo tarpusavio santykius grįndžia lietuviško solidarumo dvasia ir abipuse pagarba jų vykdymams darbams.
2. VLIKas ir PLB nesikiša į vienas kito organizacijos pagrindus.
3. VLIKO ir PLB pareigūnai vengia žeminti vieni kitų garbę ir autoritetą.
4. VLIKas ir PLB, reikalui esant, tariasi Lietuvos laisvinimo klausimais ir su tuo surištos veiklos derinimu.
5. VLIKO ir PLB bendradarbiavimas ir veiklos derinimas vykdomas per jų valdybas ar valdybų atstovus.
6. VLIKO ir PLB valdybų susitarimu, kviečiamos veiksmų konferencijos White Plains konferencijos 1974 metų tvarka.

Komisija paliko eilę klausimų svarstyti kitam pasitarimui.

Šie susitarimai perduodami tvirtinti VLIKO ir PLB valdyboms. /parašai/
VLIKO Komisijos nariai: PLB Komisijos nariai:
Liūtas Grinys, pirm., Algimantas Gečys
Vladas Šoliūnas Juozas Danys

Kanados Lietuvių Fondas NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

AUKOJUSIEMS KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLAI 1983 m. VASARIO 16-tosios ar kuria KITA PROGA, Krašto Valdybos Iždininkas išdavė nuo pajamų mokesčių kvitus visiems už aukas \$15,- ar daugiau, gautas aukų vokeliais arba pagal Apylinkių Valdybų prisųstus aukojusių sąrašus su aiškiai išskaitomomis pavardėmis, pilniais ir tiksliais adresais ir čekiu atitinkamai sumai.

NEGAVUSIEJI jiems priklausančių kvitų už 1983 m. yra prašomi kreiptis į savo Apylinkės Valdybą, arba į Krašto Valdybos iždininką /J. Krištolaitis, Box 446, Waterdown, Ont. L0N-2H0/ iki 1984 m. vasario 15 d., kad būtų galima atsiskaityti su valdžia už 1983 metus.

KLB Valdyba

Pranešama visiems suinteresuotiems GAUTI PAŠAL – PAS, kad prašymai bus priimami tik iki VASARIO mėn. 15 d. Taip pat primenama, kad organizacijoms, kurios nėra K. L. Fondo nariai, pašalpų gauti galimybė yra labai maža, arba visai tokios nėra.

1084. Janušky, Ygnoto ir Marijos atminimui.....	\$200
1085. Stasiulis O.	100
1086. Vilčinskai, Kazys ir Birutė	100
1087. Vaitkevičiai, Jono ir Janinos atm.....	100
Ulbienės Sofijos atm.	20.

Įnašus papildė:

23. K. L. B. Ottawos Apyl. Valdyba	iki \$.. 7300
77. TALKA-Hamiltono Kred. Koop.	1800
98. Priskikimo Parapijos Kred. Koop.	1800
289. Dr. Šulma Vladas.....	1700
312. Jonyno Antano atm.	212,25
549. Kalainiai, Jonas ir Petronėlė	517,24
866. Patamsis Alfonsas	500
1030. Bernotai, Pranas ir Helena	400

Sveikiname naujus ir įnašus papildžiusius narius. Šis yra paskutinis 1983 metų įnašų sąrašas. Reikia tikėtis, kad šiais metais Fondas pritrauks dvigubai daugiau narių. Juk tai yra mūsų išeivių lietuvių pareiga – sukrauti kapitalą mūsų BANGIAI TĖVYNEI, o čia išlaikyti lietuvių – bė – visiems laikams, arba iki LIETUVA vėl bus LAISVA. Broliai lietuviai – neužmirškite tos pareigos, kurią priėmėme pasizadėdami dirbti dėl Lietuvos, pasitraukdami iš Tėvynės. Mūsų TĖVYNĖ vistiek bus LAISVA! K. L. F.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LE PRIX DES COMMUNAUTÉS CULTURELLES

Le Ministre des communautés culturelles et de l'Immigration annonce la création du Prix des communautés culturelles doté d'une bourse annuelle de 15 000\$.

Le prix est accordé à une personne qui, par son travail ou son engagement communautaire, aura contribué à la préservation, à l'enrichissement, à une meilleure connaissance d'une culture d'origine autre que québécoise et au rapprochement entre une ou des communautés culturelles et la communauté francophone du Québec.

Les personnes qui désirent proposer un candidat ou une candidate doivent compléter un dossier de candidature.

Information

Pour obtenir plus de renseignements, veuillez communiquer avec le Secrétaire du Prix à Montréal au (514) 873-2382 ou encore vous adresser au bureau de Communication-Québec de votre région.

Date limite

Les dossiers de candidature doivent parvenir au plus tard le 17 février 1984 à l'adresse suivante:

Secrétariat du Prix des communautés culturelles
Ministère des Communautés culturelles et de l'Immigration
355, rue McGill, bureau 3.22
Montréal (Québec) H2Y 2E8

Communautés culturelles
et Immigration
Québec

Québec

KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO PROGA

KLAIPĖDOS ATGAVIMAS – RAKTAS Į PLATŲJĮ PASAULĮ

Stepas V A K A N K A

Tautinis Atbudimas

Lietuviuose naujoji gadynė prasidėjo nuo tautinio atbudimo. Anksčiau Europos valstybės, jų tarpe ir Lietuva, neturėjo aiškaus tautinio susipratimo. Valstybes daugumoje valdė karaliai, didikų dinastijos ar despota. Jiems tautiškumas buvo neaiški sąvoka.

Kai Napoleonas Bonapartė, įsigalėjęs Europoje, diktoraiškai ėmė niekinti tautų tradicijas, žmonės atbudo. Nelaimėje tautos atrado naują jausmą. Tautiškumas greitai prasiveržė į literatūrą, dainas, šokius, muziką, o svarbiausia į šeimas. Pirmas tautiškumą į literatūrą įskėlė vokiečių filosofas Johann Gottlieb Fichte savo paskelbtu atsisaukimu į vokiečių tautą. Jis yra parašęs keiliolika filosofinių veikalų. Vienas jų "Die Bestimmung des Menschen", kuriame pagrindinė mintis yra, kad žmogus pats pasirenka sau idėjų tikslą. Tautinio susipratimo idėją Fichte pradėjo stipriai skleisti, kai Napoleonas užėmė Prūsiją.

Lietuvoje pirmieji tautinio susipratimo apaštalai buvo: Simanas Daukantas, Motiejus Valančius, Antanas Strazdelis, Kristijonas Donelaitis, Antanas Baranauskas, vėliau Basanavičius ir daugelis kitų.

Atbundant gausiam skaičiui tautiniai susipratusių lietuvių patriotų, pradėta rūpintis Lietuvos valstybės atstatymu. 1905 m. gruodžio 4–6 d. d. Vilniuje vyksta Didysis Seimas. 1917 m. birželio 9 d. – šaukiamas Petrapilyje lietuvių seimas. 1917 m. rugsėjo mėn. 22 d. – Vilniuje vyksta lietuvių veikėjų konferencija. New York'e 1918 m. kovo 13–14 d. d. – Amerikos lietuvių seimas. Atbudimas išsiskleidė eilę konferencijų, suvažiavimų ir seimų, kuriuose buvo ieškoma sėkmingiausiu keliu atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Tas išsivajotas laukiamas momentas įvyko Vilniuje 1918 m. vasario 16 dieną. Po ilgos vergijos Lietuva buvo atstatyta kaip nepriklausoma valstybė.

Ekonominis Durų Atidarymas

Vilniaus ginčas taip buvo užėmęs tautos dėmesį, kad ji pradžioje neskyrė reikiamo dėmesio Mažosios Lietuvos klausimui, ypač Klaipėdos uostui. Klaipėda Lietuvai buvo kelio atvėrimas į platųjį pasaulį, Lietuvos ekonominis gerbūvis. Vilnius – prestižas, Lietuvos istorijos ir garbės lopšys. Realiam Lietuvos gyvenime pradžioje – labai nuostolingas finansiniai.

Tiesa, Lietuva susitarus su Latvija 1921 m. turėjo priėjimą prie jūros prie Palangos ir Šventosios. Tai buvo tačiau nedideli žvejų uostai, nepritaikyti jūros laivams.

Klaipėda – tai žemaitiška pilis, kurią kalavijuočiai – 1252 m. sunaikino ir ten įrengė savo tvirtovę Muemmel – burg, vėliau Memel pavadinta. Klaipėda yra garbus jūros uostas, kuris randasi Mažosios Lietuvos ribose. Mažoji Lietuva ir Klaipėdos uostas beveik 700 metų buvo vokiečių pavergti. Šimtmečių audringos bangos nepajėgė lietuvininkus paskandinti ir jų sutrinti.

Kaip ir Didžiojoje Lietuvoje, taip ir Lietuvos Pajūryje naikinimo laiko audra nepajėgė sunaikinti lietuviško susipratimo Mažosios Lietuvos didvyrių: Vyduonai, Jankai, Anysai, Brakai, Zauniai, Stikliočiai, Lymantai, Budriai, Simonačiai ir šimtai kitų moterų ir vyrų, kurie atlaikė kryžiuočių-vokišką nutautinimo jungą, kurių dėka Klaipėdos uostas ir dalis Mažosios Lietuvos/2656,7 kv.km/ 1923 m. sausio 15 d. grįžo prie Motinos Lietuvos. Visa tai – dėkų susipratusių lietuvių, kurių nemažas skaičius ilsisi amžinu miegu Klaipėdos kapinėse, kiti Lietuvos gintariniame pajūryje, o dar kiti – svetimų kraštų kapinėse. Garbė jiems visiems.

Vėl Europoje

6.

/ tęsinys /

Mus nuvezė į Julijos vardo kelionių biurą. Čia turėjome nusipirkti atskirus bilietus kiekvienas sau. Pagaliau, prisipildžius autobusui, ilpo gerai apsirengęs žmogus, pristatė mūsų vadovą. Pasidžiaugė gražia ir nekaršta diena, o svarbiausia, kad nenumatoma lietaus, tad nebūtų jokių trukdymų vaikėioti po miestą.

Prieš pasiekiant greitkelią, reikėjo skersuoti keliomis miesto gatvėmis. Pravažiuojant ypatingesnės reikšmės namą ar paminklą, vadovas duodavo trumpų informacijų. Vienoje gatvėje matėsi eilė 4 aukštų, jau šių laikų konstrukcijos pastatų. Tai darbininkams gyventi skirti namai, pastatyti po Ispanijos civil. karo, gen. Franco rūpesčiu. Nuo čia iki Toledo buvo 70 km. kelio. Šis miestas esąs labai senas, pilnas įvairaus meno kūrinių. Savo laiku yra buvęs Ispanijos sostinė. Betgi XVI šimt. karalius Pilypas II, sostinę perkėlė į Madrido miestą. Nuo tada Toledo mieste visoks gyvenimas kiek sulėtėjęs. Viduramžiuose čia labai gražiai sugyveno trys skirtingos grupės: žydai, maurai ir krikščionys. Dideliu darbštumu čia pasižymėjo arabų kiltis. Jie čia pristatė daug pastatų, gražiai išdekoravo pastatus iš vidaus. Jų dažymo darbai atlikti prieš kelis šimtmečius, dabar dar vietomis atrodo, kaip šių dienų darbas.

Pravažiavus didesnę pusę kelio, sustojome pakelės restorane užkandžiams. Kieme radome dar porą autobusų įėjus į vidų nebuvo mums vietos prie bufeto ir stalų. Baigę valgyti keliautojai persikėlė į restorano parduotuvės dalį, tada mes galėjome užimti jų vietas. Dalis mūsų keliautojų, pasiėmę kavos puodelį, sumuštinį į rankas, skubėjo užimti parduotuvės dalin, nes čia "svečiuotis" buvo mažai laiko. Parduotuvėje buvo gana daug gražių ir gerų pirkinių. Keliautojų dėmesį kėlė įvairi apranga ir papuošalai. Ypač tuo domėjosi moteriškas pasaulis. Po pusvalandžio jau turėjome iš čia kraustyti autobusan.

Pavažiavę dar keliolika minučių, pradėjome matyti miesto siluetus. Miestas ant gerokos aukštos ar, geriau 1984.1.26

Z. Pulianauskas

DEŠINĖJE:

DU KLAIPĖDOS ATVADAVIMO SUKILĖLIŲ VADAI: Sukilėlių vadas Jonas BUDRYS ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas Erdmonas SIMONAITIS.

Klaipėdos Krašto atgavimas Lietuvai buvo labai reikšmingas įvykis ne tik vidaus politikoje, bet ir tarptautinėje pasaulio arenoje.

Langas į Vandenynus

Valstybė, kuri neturi žemės turtų ir priėjimo prie jūros, yra kaip ūkis be vandens. Tokia buvo Lietuvos padėtis.

Valstybės atkūrėjai apie tai gerai žinojo. Taikos Konferencijoje 1919 m. kovo mėn. 24 d., Lietuvos delegacija Paryžiuje jau nedrąsiai reikalavo Mažosios Lietuvos prijungimo prie Nepriklausomos Lietuvos valstybės. Taikos Konferencija tik dalinai patenkino Lietuvos reikalavimą, pripažindama jai Klaipėdą ir mažą dalėlę to krašto, kurį pavadino "Klaipėdos Kraštu". Tas vadinamas Kraštas buvo pavestas Prancūzijos administracijai ir priežiūrai. Valdant prancūzams, tame krašte nebuvo daroma didesnių pakeitimų Lietuvos naudai.

Vokiečių pareigūnai ir jų policija užsispyrusiai priešinosi lietuvių įtakai, kad kraštas nebūtų prijungtas prie Lietuvos. Lietuviai buvo gavę žinių, kad prancūzai ruošėsi perduoti Klaipėdos uostą lenkams, kurių laivynas plūduriavo uoste, pasiruošęs grobiui perimti...

Įsisteigus Tautų Sąjungai, pirmasis visuotinis susirinkimas įvyko 1920 m. vasario 15–18 d. d. Tame susirinkime gana ilgai buvo svarstomas 3-jų Balstijos valstybių prašymas dėl jų priėmimo į Tautų Sąjungą. Tautų Sąjungos IO straipsnis sudarė keblumą. Jis liečia kaimyninių valstybių agresiją. Tik kelios valstybės išdrįso tada pasisakyti už priėmimą ir priimti iš to einančius įsipareigojimus. Štai tos valstybės: KOLUMBIJA, ITALIJA, PARAGVAJUS, PEKSIJA ir PORTUGALIJA. Visos toli nuo Lietuvos. Dėl Lietuvos priėmimo daugiausiai priešinosi mūsų kaimynai lenkai.

Lietuva buvo priimta tik 1921 m. rugsėjo mėn. 22 d. JAV pirmoji pripažino Lietuvą de jure, vėliau sekė Anglija, Prancūzija, Italija, Japonija ir kitos, išskyrus Lenkiją.

Klaipėdos Atvadavimas

Prancūzijos politikų inspiruojami, santarvininkai nebuvo linkę Klaipėdos Krašto perduoti Lietuvos valstybei. Mažosios Lietuvos "Krašto Gelbėjimo Komitetas" su Martynu JANKUM priekyje ir kitais lietuvininkais veikė jais, suėjęs su Lietuvos vyriausybės ministru pirmininku ir Užsienio reikalų ministru Ernestu GALVANUSKU, slaptime posėdyje aptarė Klaipėdos Krašto atvadavimą. Sprendimas buvo labai rizikingas ir drąsus.

Kova dėl Klaipėdos Krašto perėjo į veiksmą. Iš keleto numatytų kandidatų buvo parinktas sukilimo karinis vadas Jonas BUDRYS ir politinis sukilimo pirmininkas Erdmonas SIMONAITIS. Čia tenka pastebėti, kad tuo laiku neatsirado profesionalo karininko, kuris sutiktų savanoriškai

pasakius, kalno. Artėjant ryškėjo katedra su jos bokštu ir Alkazaro tvirtovė, kaip aukščiausio miesto pastatai. Privažiavus Tagu (Tajo) upe, dar šiaupus tilto, autobusus sustojto aikštėje. Kodėl nevažiuota per tiltą, tuo momentu nebuvo aišku. Išlipę, sekėme paskui vadovą. Praėję tiltą ir skersai gatvę, pradėjome eiti ar lipti, vis aukštyn ir aukštyn, siaura gatvele. Nežinau kiek kelio jau buvo nueita, bet man toksėjimas jau buvo nusibodęs. Pagaliau, jau ir pasiekėme katedros pastatą. Į jos vidų įėjome pro šonines duris, kur mus pasitiko vienas vyras, kuriam mus pristatė vadovas. Visi suėjome katedron. Katedra turi keturias koplyčias, kurių kiekviena turi atskirą pavadinimą ir stilių. Prie vienos jų, renesanso stiliaus, mes praleidome laiką, dairydamiės į visas puses ir nieko nesuprasdami. Vadovas kiek aiškino apie matomus paveikslus, žymaus graikų kilmės tapytojo El Greco. Bendrai paėmus, katedra labai turtingai ornamentuota. Vietomis sienos dekoruotos įvairiomis žmogaus figūromis, kuriose dominuoja aukšto dvasiškio ar šventojo figūra, tų laikų aprangose. Katedros aukštis iš vidaus yra 40 metrų. Jos grindys susidaro iš keturių dalių – pagal koplyčias. Jos langai karpyto ir dažyto stiklo. Tai retenybė visame pasaulyje. Čia gerėjomės nematyto meno grožiu tik apie 20 minučių. Iš čiaėjome prie kitų durų pamatyti Monstrancijos, pagamintos iš aukso, sidabro ir kitų brangių metalų mišinio. Monstrancija sverianti 195 kilogramus ir sudėta iš 5600 gabalų. Ji pastatyta prie didelio lango, su storiu stiklu. Metinių švenčių metu, (kaip Visų Šventųjų dieną) ji naudojama iškilnių metu procesijos eilėje. Tačiau dabar stovi nejudinama dėl nepatogaus jos kilnojimo. Išėinant vadovas priminė, kad ši Katedra statyta karaliaujant Ferdinandui III-jam, 160 metų eigoje. Ją statė Ispanijos ir iš visos Europos atvykę planuotojai ir menininkai su dideliu pasišventimu. Katedros pagrindinis įėjimas – vakari fasadas buvęs pradėtas XV–šimt. ir truputį vėliau, antrasis įėjimas, vadinamas Liūtų durimis, kuris yra savotiškai įdomus: Gelež. tvora sujungta šešiomis kolonomis su liūtais jų viršuje. Šie darbai baigti jau XVI amž. flamų architektų. Toli matomas ir katedros bokštas, siekias 90 metrų aukščio. Čia mano paminėta tik maža katedros da-

sukilimui vadovauti. Pilkųjų eilinių kareivių netrūko kilniam žygiui. Sukilimas pasišventusių lietuvių patriotų ryžtinga kova ir pralietu krauju buvo apvainikuota pergalė. Senoji žemaičių pilis – uostas grįžo prie Lietuvos. Ambasadorių Konferencija oficialiai Klaipėdą pripažino Lietuvai 1923 m. vasario mėn. 16 d., Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Tai labai reikšmingas Lietuvos istorijoje įvykis.

Lenkų intrigos

Sukilimo metu Klaipėdoje ėjęs "Memeler Landeszeitung" Nr. 6, rašė: "Klaipėdos Krašto klausimas tapo Europinės politikos problema".

Prancūzijos okupacinė politika, vadovaujama komisaro Petisne ir jo štabo, susilaukė pasaulinės kritikos, ypač Prancūzijos vedama prolenkiška politika, kuri neprišidėjo prie taikos. Alijantai Versalyje Lenkiją laikė savo globjamu kūdikiu. Vėliau Versalyje, prasidėjus painiai – vom, Lietuvos sąlygos pasikeitė į geresnę pusę. Lietuvos delegacija Tautų Sąjungoje jau drąsiai pareiškė, kad nesileis būti pasmaugiama Lenkijos, nors tai ir būtų alijantų noras...

Lenkijos Vidaus Reikalų Ministerijos instrukcijoje pasiuntiniui Washington'e 1920 m. spalio mėn. 20 d. rašoma: "... Tolimesnis mūsų kokeris, siekiant apsupti Lietuvą, ypač Klaipėdą. Šia linkme mažai dar nuveikta, bet kaip tik todėl, kad Klaipėda Lietuvai turi milžiniškos reikšmės, būtina į ją atkreipti daug dėmesio". /rašoma Lenkijos "Aušroje" 1977 m. Nr. 3/38. Straipsnio autorius Bronius Makauskas/.

Dabartinėje Lenkijoje 1976 m. yra išleista S. Mikulicz'o knyga "Klaipėda w polityce europejskiej" – Klaipėda Europos politikoje. Joje 91 psl. rašoma: "Didžiausius nuostolius Klaipėdos įvykiuose 1923 metais patyrė Lenkija..." Net keista darosi, atrodo, kad kai tik kur lietuviai ką laimi ar pasiekia, ten bemaž visada juntama bloga valia ir pavydas. "Žalgirio" mūšis, Lietuvos sostinė Vilnius, Lietuvos karalaitis šv. Kazimieras, Klaipėdos Krašto atgavimas, – tai tik keletą pavyzdžių, o jų yra šimtai ir labai skaudžių...

Kęstai atrodo, kad Klaipėdos atvadavimo, SAUSIO 15-toji diena nėra įtraukta į Lietuvos tautinių švenčių sąrašą. Kodėl? Tai labai svarbi lietuvių tautai šventė. Tai LIETUVOS PAJŪRIQ atgavimo REIKŠMINGA ŠVENTĖ. Tai lietuvai lango pravėrimas į platųjį pasaulį.

/Ta proga norėčiau priminti, kad tautiečiai paremtų savo aukomis leidžiamą "Lietuvos Pajūris", redaguojamą Anso Lymanto. Adresas: 217 Bedford Ave., Montreal – West, P.O. H4X 1S2, Canada. "Lietuvos Pajūris" yra Mažajai Lietuvai skirtas "Laisvosios Lietuvos" priedas. Remkime Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio tautinę veiklą, siekiančią Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę/.

lis turtingo meno, finansine ir estetinė prasme.

Iš čia buvome nuvesti apžiūrėti buvusios žydų sinagogos. Anot vadovo, Toledo mieste visos sinagogos per amžius buvusios turtingos ir išdidžiai laikėsi. XI, XII ir XIII šimtmečiuose Toledo miestas buvo žydų Jeruzalės Ispanijoje.

Pagaliau apie XV-tą šimtmetį, sinagoga iš žydų buvo atimta ir paskirta krikščionims, dėl žydų atsisakymo tapti krikščionimis. Istorijos bėgyje, šis pastatas atliko kelias funkcijas: buvo sinagoga, bažnyčia, pakartotinai nusikaltusioms moterims namais, baraku ir sandėliu. Esamuju laiku ši bažnyčia priklauso vienam vienuolynui. Jos vidinė konstrukcija labai įdomi ir graži: ant šešiakampių kolonų laikosi pusiau apvali antroji siena, aplinkui viso pastato su pusiau apvaliomis lubomis. Melsva ir oranžinė spalvos taip gerame stovyje ir atrodo, kad viskas dažyta tik šiandien ar vakar, kai tuo tarpu dažymo darbai atlikti prieš daug, daug metų. Pagal spalvas, spėjama, kad planuotojas buvęs Andalūzijos arabas. Pasi-grožėję įdomiu vaizdu ir apgailėję žydų sinagogos likimą, išėjome laukan.

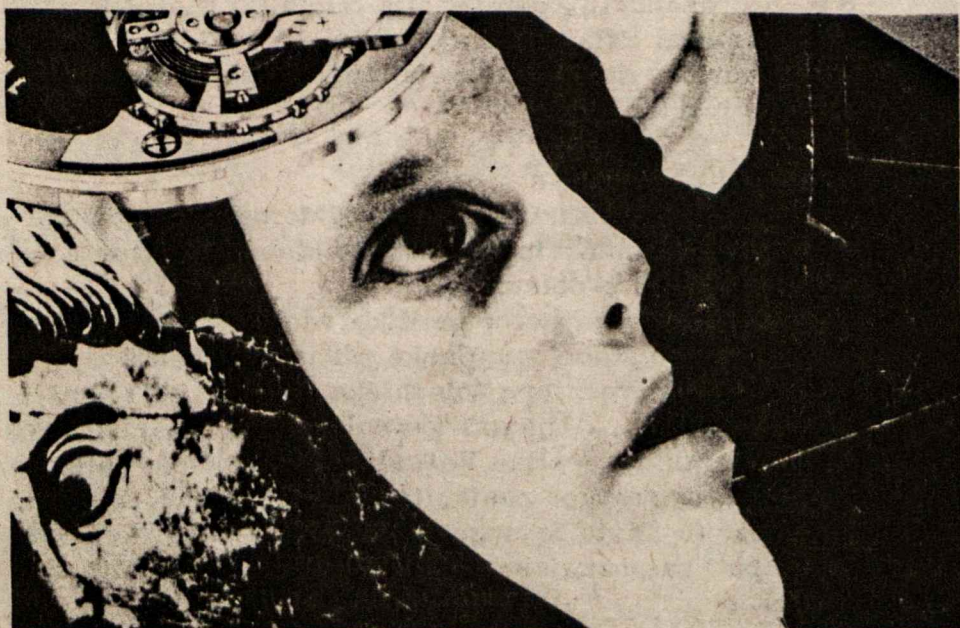
Pasidžiaugę gražia ir šilta diena, paskui vadovąėjome auksakalio dirbtuvėn – parduotuvėn. Namų nemažam kambaryje radome eilę staliukų, išdėstytų palei sienas su įrėmuotais stiklais. Po stiklais išdėstyta eilės žibandžių puošmenų visiems: dideliems ir mažiems. Akį patraukia eilės gražiai išdėstytų žiedų su įvairių brangakmenių akutėmis, retežėliai. Apie status sukinėjosi dvi pardevėjos duodamos pačiupinėti prašantiems aukso gabaliuką po stiklu, kartu laukdamos jų pirkių. Šalia stalų, sienų lentynose pilna akį traukiančių brangių daiktelių. Atėjęs auksakalys pademonstravo aukso sujungimą žiedams, apyrankėms ir retežėliams, maža liepsnele pašildęs du metalo galus ir greit "suklijavęs" kad niekad neatitraktų. Atrodė tai labai lengvas darbas, tačiau labai atsakingas.

Aš taip pat žioplėnėjau arti nosį prikišęs prie puošmenų po stiklais, dar nepraradęs vilties, rasti ką nors gražaus ir nusipirkti. Staiga pajutau kambaryje visišką tylą. (bus daugiau).

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

VIENO VAKARO MELANCHOLIJA

NOVELĖS

SENBERNIS

Pauparo baras skendo jaukioje prieblandoje. O jaukus jis buvo Juozukui, kaip antri namai. Tiek vakarų čia praleista, prašnekėta su panašiais į save draugais, kurie pasidarė artimesni už gimines. Iš tiesų, Juozukas giminių kaip ir neturėjo, kur buvę lyg ir tolimi dėdės ir tetos seniai jau nulydėti į poilsį, o jų vaikai išėję savais keliais. Darbe irgi su svetimais nesusigiedojo, nors sykį metuose nueidavo į gegužinę parke, kad neparamanytų, jog puikuoja. Niekas ir nesirėngė taip manyti, retas jį iš viso pastebėdavo, toks tykiai nežymus jis pasiliko, amžis – nai palinkęs prie preso, apsiginklavęs nuolankiai gerširdiška šypsena, nevaizdžiais rūbeliais, metai po metų vis daugiau linkstas į kuprelę nuo nepatogios laikysenos darbe.

Užsisvajoję Juozukas prietemoj išžiūrėjęs į kaizerišką bokalą. Mėgo jis tamsų, putojantį alų, kas begalėjo būti geriau tokį karštą vasaros vakarą, bet su draugais per simesdavo prie kilnesnių gėrimų, kad nepalaikytų jo "skūra", alaus čia skaitėsi prastas balius. O štai dar Vokietijoje, Podos taip neseniai, su slaptu pasigėrėjimu žiūrėdavo į skrybėliuotus trumpom kelnaitėm bavarus, mau – klančius tą kveplančią putelę vienu ypu, kaip ruskis vodkų. Jis taip nemokėjo, vis bijojo, ką pagalvos kiti, kaip ir dabar Amerikoje. Toks, jau matyt, jo būdas. Prietemos valanda jam būdavo mieliausia, tada nė pats Pauparas jo nekalbindavo, užsiėmęs atsargų sudarymu vakariniams svečiams. Susitinkdavo čia visados tie patys, kalbėdavosi irgi visad maždaug apie tą patį. Dažnai kildavo Juozukui mintis, kodėl jie neskuba namo, pas šeimyną, net neklausinėdavo, nes jeigu žmogutis nesipasakoja, tai turbūt nenori būti klausiamas.

Prisiminęs šeimyną, Juozukas visai nutildavo, bet viduje gal nesuskaitomą sykį jautė kylantį maištingą graudulį, kad štai jis jau ėmė ir paseno. Kada gi buvo gyventa, kur visa tai nuėjo, kodėl, štai, sėdi jis čia vienas, žiūri į tamsiai rudą alaus gilumą ir neturi kur eiti.

Ne, dėkui įprastam lietuviškajam tvarkingumui, jam nieko netrūko. Namuką šeimininkui keliantis į Floridą, jis atpiko grynais, kuriuos buvo susikalęs banke, tai ir persikėlė iš savo garažinio butelio į priekinę gyvenvietę, ne ką mandresnę, bet vis tiek jau ne garažas. Taip besikuičiant, bedažant ir beplaunant žolę, atėjo ir pensija. Taupus buvo, gal net ir per taupus, jokių atostoginių išvykų nedarė, nes kur vienas ir benuvažiuosi, vis vien gi tik pats sau esi kompanija. Užteko šnekų Pauparo saliuone, o kol neišėjo į pensiją, kaip ir negalvojo apie vienetą.

Juokdavosi barė vyrai, kad Juozuką reiktų apvesdinti, prisidėdavo prie juokų ir jis pats, tik vis užbaigdavo, kad moterys į jį nežiūri, turbūt labai negražus esąs.

Dabar prieblandoj belaukdamas draugų, staiga vėl nugarimzdavo į praeitį, kaip paskutiniu laiku vis dažniau atsitikdavo. Netiesa buvo, kad moterys į jį nežiūrėjo, prieš akis jam vėl stėjo Kastutė, taip arti, kad beveik ranka paliest galėjo. Turbūt senatvės ženklas taip vis grįžt į praeitį, taip vis iš naujo išgyventi jaunas dienas, bet pagunda buvo tokia graži, kad jis visa jėga į ją įsikabindavo. Kastutė, jo gražioji, linksmoji sužadėtinė, jo numylėtoji, su savo besišypsantiomis akimis, lygiomis kasomis, tuo jai būdingu galvos atmetimu atgal, kai ją suimdamo juokas. Visus metus išvaikščiojo Ventos pakrantėmis susikabinę rankomis, darydami planus ateičiai. Ir pas kleboną buvo, tik tuo metu mirė Kastutės mama ir vestuvės teko atidėti. Kastutė širdyje nešėsi Juozukas per sunkias dienas savisaugos daliniuose, per tramtį ir emigraciją. Vis matė

IŠ KAZIO BRADŪNO NAUJOSIOS KNYGOS

"PRIERAŠAI"

O Viešpats Dievas buvo pradžioje įveisęs linksmybių Rojų: jame patalpino sutvertą žmogų (Gen. 2,8)...

Bet nutylėjo,
Kas ten gerai, kas negerai.
Mokaus iš paukščių, medžių, vėjo,
Ir žarsto džiaugsmą rojaus aitvarai.

Į srovę įbrendu.
Taisokinėja žuvis!
Kaip liepsnos!
Net gelmėje šviesu.
Ir lūpos švilptelia,
Atsiriša liežuvis
Dainos balsu.

O akys plečiasi, nejaugi pamatys,
Kiek nuo Tavęs atsilieku? –
Ir debesio šešėlis, kaip žaltys,
Prasliuogta saulėtu taku.

VIENO VAKARO MELANCHOLIJA. Rūta Kleva Vidžiūnienė. Novelės. 221 psl. Kaina \$ 7. 1983. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Viršelis ir aplankas dail. Elenos Urbaitytės. Spausdino "Draugo" Spaustuvė, Chicago, ILL. Knygoje randame 19 novelių. Jos gerai sukonstruotos, išlaiko įtampą iki atomazgos. Parašyta gerai, sklandžiai ir vaizdinga kalba.

Dedame jos novelę SENBERNIS

ją pasirėmusią ant tvoros, ašaromis užspringusią išleidžiant jį į karą. Niekam nepasakojo, kodėl neina artyn prie merginų, kodėl nesidairo žmonos. Po trisdešimties metų jam pasidarė aišku, kad žmonos jau neturės, kad negalima eiti per gyvenimą lyginant kiekvieną moterį su savąja, negražu ir neteisinga ir mergaitei ir sau pačiam. Ne tai, kad nebendė nusikratyti atsiminimais, viskas juk išblėsta, – bet įprato prie vienumos ir jau nesinorėjo kitaip.

Per tamsėjantį lango stiklą Juozukas pamatė Plikį su Poškum. Tiedu tebedirbo prie biskvitų, nors abiems ten buvo paskutinis pasispardymas – įstaiga nebelaikė ilgiau, tokia tvarka. Abu vedę žmonės, bet mėgo pastoviniuoti pas Pauparą po dienos darbo, kaip jie sakydavo, atsipalaiduoti nuo įtampos. Tokia ten ir įtampa prie pyragaičių, – juokdavosi Juozukas, bet garšiai to nesakė. Jis, turbūt, niekam nebuvo pasakęs užgaulaus žodžio.

– Kaip sekėsi darbe, ar dar nepavarė? – pasveikino draugus Juozukas.

– Dar ne, bet jau ir pats vos sulaukiau penktadienio. Darosi vis sunkiau iš ryto keltis tokią nešventą valandą, – šiuostėsi prakaitą Poškus.

Pauparas jau statė gėrimus naujai atvykusiems ir pats prisėdo valandėlei.

– Kas naujo pasaulyje?

– Mušasi svietas, ale ne tame gale, kur mums rūpi.

Tai jau kažin ar parnešim kaulus į savo žemę. Sugulsime taikiai čia pat, vienas prie kito.

– Nustok liejęs ašaras tiesiog į degtinę, – pyktelėjo Plikis, – čia Pauparo baras, ne Petkaus koplyčia.

– Žinau, žinau, norėčiau ir aš užgiedoti ką nors links mėsni, tik kad nėra apie ką.

– Gi papasakok Juozukui apie tas piršlybas.

– Piršlybas? Kas žada vesti? – susirūpino Juozukas.

– Vesti dar niekas nežada, tik mes tau nuotaką atradom. Šį kartą rimtas reikalas, dievažiai, nemeluoj.

Tokių kalbų Juozukas buvo daug girdėjęs, tai tik ranka numojo. Jo senbernyste beveik kas mėnesį kas nors susirūpindavo, ne pirmą sykį ir šie draugeliai jam taisė pinkles.

– Ar turtinga? – užklausė juokais.

– Ir namas neblogas, ir biznį vyžas paliko.

– Nam ir aš pats turiu, o biznieriūs iš manęs menkas.

– Nesigink, kol nematei. Šį kartą kaip pirštu į dangų pataikytum. Moteriškė su bizniu nesusitvarko, svetimais negi pasitikėsi, tai ir pasisakė Plikui, kad gal teks jai vėl dairytis vyro.

– Aš tokiems reikalams netinku, – gynėsi Juozukas, – visą gyvenimą išgyvenau pildydamas kitų nurodymus, aš nemoku būti viršininku.

– Kaip tik todėl mudu su Plikiu tave nužiūrėjom. Ponik labai energinga, bet viena visko neapžioja. Vaikų nebuvo, giminių savo irgi artyn neprišileidžia, tai ką ji turi daryti? Užbaigsi gyvenimą, kaip ponas.

– Didelio noro būti niekad neturėjau, – vėl užsižiūrėjo Juozukas į gėrimo stiklinę. Taip ir prisiminė jam Papilės vaistininio namas, į kurį kartais su jo vaikais pakliūdavo: blizgantys baldai, prezidento Smetonos portretas virš įmantriai išraižytos sofos, savotiška tyla laike vakarienės, kuri visiškai suparalizuodavo Juozuką, jau ir taip nelabai kalbų. Štai, ką reikė būti ponu – pasitikėjimas, kad viskas, ką darai, yra teisinga, nes visada turtin-gesnis reikė ir gudresnį.

O dabar jam, Juozukui, siūlo būti ponu? Nebyliu partneriu kažkokioje biznyje, apie kurį jis neturi jokio supra-

...o taip pat Rojaus vidury gyvybės medį ir medį žinojimo gero ir pikto (Gen. 2,9).

Gyvybė ir žinojimas, gera ir pikta,
Tarytumėi stulpai su šaknimis
Į mane įkasta, įdiegta,
Sprogsta ir žydi ugnimis.

O gal į visa tai aš pats padėtas
Visatos, dar jaunutės, žaisleliu,
Kurį žemyna, saulė ir dangus žvaigždėtas
Kideną kaip karolį takeliu.

Atleiski, Viešpatie, už abejonę,
/Man visa dar per greit ir per staigų/
Už pirmą, kaip liepsna, svajonę,
Kurioj nebesudėdamas degu.

O iš medžio žinojimo gero ir pikto nevalgyki; nes tą dieną, kurioje iš jo valgys, neišvengiamai mirsi (Gen. 2,17)

Ką reiškia mirti, nežinia.
Dar tik kaip kūdikis žaidžiu
Tavo dangum, mano žeme
Ir gimstančiu žodžiu,

Kurį mirtis neįsivėlė –
Niekas nežino dar, kas ji ...
Bet kam gi Tu tą purų smėlį
Šitaip skubėdamas kasi?

Mirtis dar nieko nepadarė,
Dar čia ne ašara – rasa ...
O jau baili žvaigždė vakarė
Dreba, ir padvelkia vėsa.

tout l'Art du monde

Le ministère des Communautés culturelles et de l'immigration annonce la création d'un programme d'acquisition d'œuvres d'art intitulé *Tout l'art du monde*. Le programme s'adresse aux artistes des communautés culturelles qui sont nés à l'extérieur du Canada et/ou dont la langue maternelle est autre que le français et qui résident au Québec. La peinture, la sculpture, les arts graphiques ainsi que les œuvres de médiums mixtes sont les disciplines retenues.

Inscription

Pour s'inscrire, l'artiste doit compléter une formule d'inscription qu'il peut obtenir au ministère des Communautés culturelles et de l'immigration au 355 de la rue McGill à Montréal, en communiquant avec le responsable du programme *Tout l'art du monde* au numéro 873-6479 à Montréal ou en s'adressant au bureau de Communication-Québec de sa région.

Date limite

La formule d'inscription accompagnée des documents requis doit parvenir au Ministère au plus tard le 29 FÉVRIER 1984.

Communautés culturelles et immigration Québec

Québec

timo. O gal pramokyt? Gal būtų reikšmingesnis užsiėmimas, negu prasėdėti likusias dienas Pauparo barą?

Tik kažkodėl niekas neužsimena apie pačią žmoną. Gal baisi pažiūrėti, šluba ar kliša, juk irgi nebus jaunuolė. Juozukas prisiminė Kastutės kaštoninius plaukus, kuriuos taip gražiai atmesdavo atgal besijuokdama, bet skubiai nuplovė širdgėlą didoku taukaus gėrimo gurkšniu.

– O našlėlė, ar graži?

Vyrus suėmė nesuvaldomas juokas.

– Kai pagal tave, Juozuli, tai pusės tiek užtektų. Plaukai geltoni, kaip doros lietuvaitsės. Na, sudžiūvėle tai tik – rai nepavadintum, bet, kaip sako, daugiau gausi už tuos pačius pinigus. Žmogau, kadaise ir mes žiūrėjom mergos su rugiagėlės akimis, o dabar pats matau, kad galėjau būti gudresnis, nereikėję būtų tris dešimtis metų vargti prie biskvitų. O dar jei trauksiu iki 90? Griebčiau Šuopienę pasispaudęs rankas, jei būčiau tavo vietoje.

– Ir tu, Pliki, taip manai? – atsigrįžo į antrąjį Juozukas.

– Garbės žodis, Juozapai, kitaip nebūčiau našliukei tiek gero apie tave prišnekėjęs. Aukso radinys, kaip iš dangaus nukritęs, suvedė ją su mumis maniškė, iš teisybės, tai ir yra jos projektas. Visą savaitę stengėmės.

Juozukui darėsi keistai šilta. Kalbino jį ženytiš ir anksčiau, bet šį kartą viskas kažkaip krito į derlingesnę dirvą. Gal pensininko vienetą jau buvo begriaužanti skaudulį gilioje pasąmonėje, gal ir pats jautė, kad jis buvo mažiau reikšmingas, "nesusitvarkęs", kaip kiti. Vėl puolė godžiai siurbti Pauparo pastatytą gerą, Poškaus balsas lyg nutolo, širdyje grūmėsi jaunystės romantika su senatvės praktiškumu.

– Piršti tai priškit, bet kas gali užtikrinti, kad aš jai tiksiu ir patiksiu? – silpnai gynėsi Juozukas.

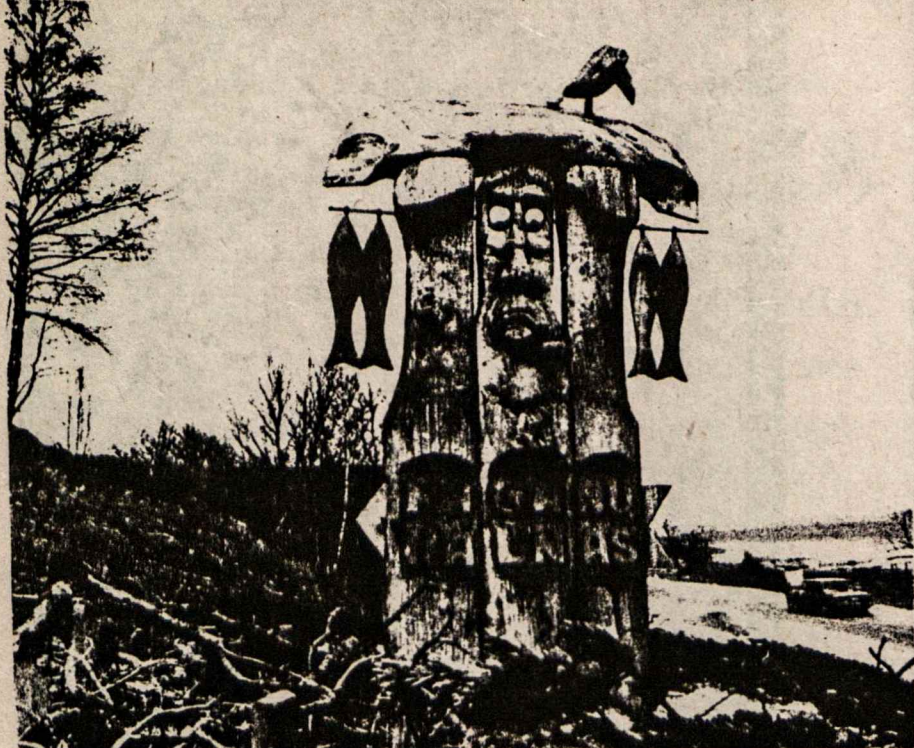
– Tai ar tik čia nenušnekėjai apie savo gražumą? Namas išmokėtas, pinigai banke nesutelpa, argi ne tame vyro gražumas? Daug jaunesnę dar prisikalbintum, tik kad vis atbulas.

– O jei nesugyvensim?

– Iš anksto surašysit sutartį dėl turto, kad nė vienas nebūtų baimės išeiti ubagais! – džiugavo Poškus, pats nustebejęs tokiu Juozuko sukalbamumu. Anksčiau, būdavo, taip ir persėda į kitą vietą, jei tą temą kuris užvesdavo, o šiandien, štai, kalba, lyg į protą atėjęs. – Kaip manai, Pliki? Gal skambink žmonai? /bus daugiau/

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Eduardas JONUŠAS, RAGANA.
- rodykle Juodkranteje

● **KLAIPĖDOJE,** Talkos prospektu aikštėje pastatyta bronzinė vilnietės skulptorės D. Matulaitytės sukurta skulptūra, vaizduojanti žvejo dukrą Nerinę.

ALYTAUS PREKYBOS MOKYKLA

Suėjo 20 metų nuo Alytaus Prekybos Mokyklos veiklos. Kaip rašoma, per tą laiką Mokykla paruošė apie 600 kvalifikuotų prekybos darbuotojų, kurie dirba Alytuje ir apylinkėse.

FOTO PARODA ŠIAULIUOSE

Parodų rūmuose pavadintu "Gintaro Kraštas" vyksta foto paroda. Tokios rūšies parodos vyksta kas dveji metai vygoje ir Taline. Šioje parodoje yra išstatyta virš pusantro tūkstančio darbų.

ŠEŠIASDEŠIMTMETIS BOKSUI

Kėdainiuose buvo paminėtos Lietuvos bokso šešiasdešimtmetis. Ta proga buvo suvažiavę iš įvairių Lietuvos miestų arti 100 boksinių.

Kungtynėse geriausiu teisėju buvo pripažintas kaunietis J. Valkšnosas.

Nugalėtojais tapo du vilniečiai, vienas panevėžietis ir vienas marijampolietis/ dabar pavadintų /kapsukietis/ ir 5 kėdainiečiai.

APIE KLAIPĖDOS UOSTĄ

Klaipėdos uostas yra neužšalantis Nemuno žiočių uostas. Jo užnugaris visas Nemuno baseinas, apytikriai apie 100.000 kvadr. km. ploto. Jis pasiekiamas iš Nemuno Kuršių Marėmis ar Vilhelmo kanalu. Užnugario vandens kelius sudaro Nemuno upynas, Oginskio kanals ir Dniepras.

Klaipėdą atvadavus, tuojau buvo imtasi tvarkyti uostą. Ypatingai svarbūs darbai buvo atlikti nepriklausomoje Lietuvoje 1930-32 m., kai uostą išplėtė ir patobulino. Senasis žiemos uostas turėjo tik 500 m. bendros krantinės su 5 m gyliu, labai menkus sandėlius ir nepakankamą bėgių skaičių. Išplėtus ir pagilinus, susidarė 1200 m krantinių su 8 m gyliu. Tada buvo pastatyti modernūs "Liet-ūkio" sandėliai ir reikiamas bėgių skaičius. Tuo laiku pastatyta ir keleivių krantinė. Padidėjus apyvartai, vėl buvo statoma nauja 10 m gylio ir 500 m ilgio krantinė į pietus nuo žvejų uosto. Ledams laužyti turėjo pajėgų ledlaužį "Perkūną", kuris taip pat atlikinėjo ir pagalbos pareigas.

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

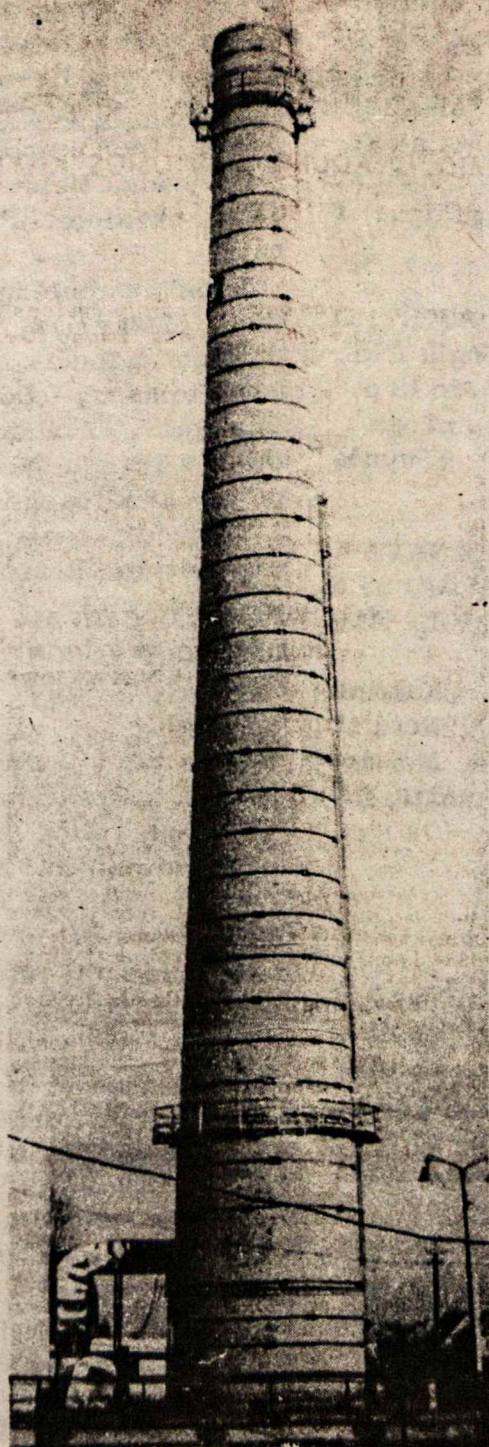
London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

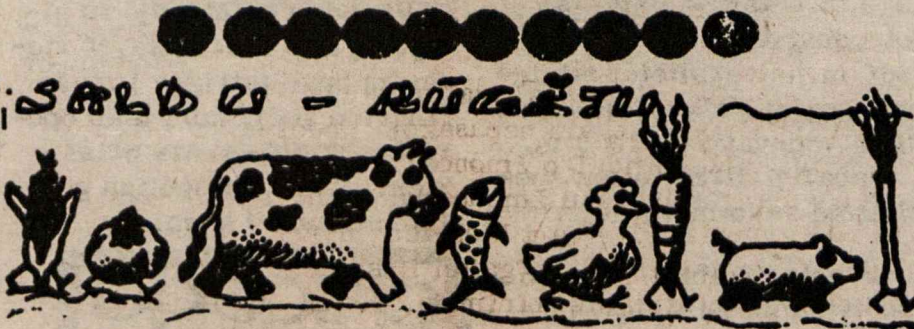
ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALKOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
JONUI R.: 337-8637

Be meniškiųjų - ir techniškieji pastatai Lietuvoje

VYŠNIŲ PYRAGAS

1/2 puodelio margarino
1 puodelis cukraus
2 kiaušiniai
1/2 puodelio pieno
2 puodeliai miltų
1 ir 1/2 šaukštelio kepimo miltelių
1/4 šaukštelio druskos
1 puodelis maršino vyšnių, supjaustytų per pusę
2 šaukštai vyšnių sunkos
Ištepti rebalais ir pabarstyti miltais kepimo indą. Sušildyti krosnį iki 350 laipsnių F.

Cukrų ir kambario temperatūros sviestą gerai ištrinti ir sumaišyti. Pridėti suplaktus kiaušinio trynius, supilti pieną ir gerai išmaišyti.

Sumaišyti miltus, kepimo miltelius ir druską ir įmaišyti į pirmąjį indą. Suplakti kiaušinių baltymus iki sukiutėja ir atsargiai po šaukštą įmaišyti, taip pat pridėti vyšnias ir sunką.

Kepti 1 valandą. Leisti atvėsti 10 min. neišėmus iš kepimo indo. Išversti, ir jei patinka, apibarstyti viršų su cukrum.

BROKOLIŲ MIŠRAINĖ

2 svarai brokolių
1 šaukštelis druskos
1/4 -"- maltų juodų pipirų
1/2 -"- aliejaus
3 šaukštai citrinos sunkos
4 vidutiniai pomidorai
1/2 puodelio rūgščios grietinės

tinės

1 ir 1/2 šaukštelio garstyčių
Nuplovus brokolius, nupjaustyti žiedus / kotus palikti sriuboms arba panaudoti patroškintus prie mėsos / ir sumulkinti. Sudėti į didoką indą, pabarstyti druska ir pipirais.

Sumaišyti aliejų su citrinos sunka, užpilti ant brokolių. Uždengti ir atšaldyti.

Nulupti pomidorus, išimti sėklas, sukapti ir pridėti prie brokolių. Sumaišyti grietinę su garstyčiomis ir įmaišyti į mišrainę. /6 porcijų/.

BUROKĖLIAI SU IMBIRU

2 skardinėlės (po 14 uncijų) sukapotų burokėlių
1/4 puodelio cukraus
1 šaukštas krakmolo
1 -"- malto imbiero
1/8 šaukštelis muskos
1/4 puodelio acto
1/4 -"- burokėlių skystimo
1/4 -"- margarino

2 šaukštai sukapotų petražolių

Nusunkti burokėlius, pašaliekant 1/4 puodelio skystimo. Sumaišyti cukrų, krakmolą, imbirą ir druską. Įpilti actą ir burokėlių skystimą. Gerai išmaišyti ir užvirinti maišant, iki sutirštės. Sumažinti karštį, pridėti burokėlius ir margariną ir vėl pakaitinti. Užbarstyti petražolių. (6 porcijos).

Parinko SMA LIŽĖ

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

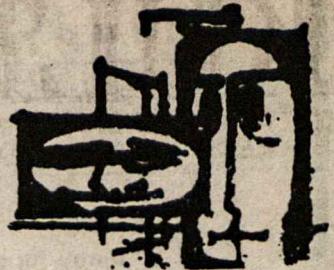
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES

Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

KREMI VEIDRODŽIAI

Namų idilija ...

● -Ar lėktuvai dažnai turi avarijas?
- Ne, tik vieną kartą.

● -Kas yra nuobodūs žmonės?
- Tas, kuris kalba, kai tu nori, kad jis klausytų.

● -Daktare, man skauda dešinę koją...
- Nieko, tai senatvės pažymys.
-Bet mano kairė koja tokio pat amžiaus!

ŽEMĖ SUKASI

Ant šaligatvio sėdi girtas žmogus. Priena policininkas ir klausia:

- Ką tamsta čia veiki?
- Sako, kad žemė sukasi, - paaiškino žmogus.
- Tai kas? - nesupranta policininkas.
- Laukiu kol priartės mano namas.

KAIP KAS TVARKOSI ...

JAV, Japonija ir Sov. Rusija parinko kiekvieną savo geriausius astronautus dalyvauti kartu bendrame skrydyje erdvėlaivyje 2 metus. Prieš pat skrydį jiems buvo pasakyta, kad gali pasiimti su savimi į erdvėlaivį ką tik nori iki 57 kg svorio.

-Mano žmona sveria 51 kg., - pasakė amerikietis, - ir aš noriu ją pasiimti kartu su savimi. Leidimas buvo duotas.

-Aš visada norėjau išmokyti graikų kalbą, - pareiškė japonas. - Aš noriu pasiimti 57 kg. knygų, kurių pagalba išmokčiau graikiškai. Jo prašymas buvo išpildytas.

- Mes taip ilgai būsime erdvėje, tai aš noriu pasiimti 57 kg. geriausių Havanao cigarečių, - pasakė rusas astronautas. Ir jo prašymas buvo išpildytas.

Po dviejų metų astronautai sugrįžo į žemę. Amerikietis išlipo iš erdvėlaivio, ir ant jo rankų sėdėjo 2 kūdikiai. Susirinkusi pasitikti minia pasveikino jį geriausiais šūkiu ir plovimais.

Japonų astronautas prabilo į minią tobula graikų kalba ir susilaukė gausių plovimų ir sveikinimų. Tuomet pasirodė pikto veido rusų astronautas. Buvo jis laikė kietą sukastą cigarą. Jis pribėgo prie mikrofono ir suriko: "Kas turi degtukų?"

APIE ŽEMĘ

Žemę reikia gerbti, nes ji yra šventa. Seni žmonės iš pagarbos žemei bučiavo, ypač vakare, eidami gulti ir rytą atsikėlę. Vaikams, pakalbėjus rytinius ar vakarinius poterių, irgi liepdavo žemei pabučiuoti. Apie Salaką sakydavo: "Ar žemę pabučiuosi, ar mūkelę, - tai lygūs bus atpuskai". Vadinasi, žemės gerbimą lygina su Dievo gerbimu. Salantų apylinkėje, bučiuojant žemę, kalbėdavo tokią maldele:

"Žeme, motina mano, aš iš tavęs esu, tu mane šeri, tu mane mėsioji, tu mane po smėčio pakavosi". Artojas, pirmą kartą išėjęs į lauką, bučiuoja žemę, kad ji gerą derlių išduotų. Sėjėjas, prieš pradėdamas ir pabaigęs sėją, irgi pabučiuoja žemę.

Dr. J. B a l y s
/Lietuvių Mitologija /

GROŽIO RECEPTAI - PO RANKA, VIRTUVĖJE ...

Paprasti virtuvės produktai - kaip bulvės, avižų dribsniai ir arbatos maišeliai - gali būti panaudoti norint turėti švaresnę ir skaidresnę odą.

Avižų dribsniai, sumaišyti su vandeniu puikiai tinka valyti kasdien veido odą taip pat ir vyresnio amžiaus moterims, kurių oda yra sušiuškėjęs.

Gilesniam veido odos valymui tinka avižinė veido kaukė. Ją lengva pagaminti sumaišant avižų dribsnius su vandeniu košelės tirštumo. Užtepus ant veido, neliesi odos aplink akis /, palaikyti 10 minučių. Po to nuplauti drungnu vandeniu. Dar didesniai sušvelninimui, galima pridėti 2 ar 3 lašus rožių vandens ar glicerino dar didesniai sušvelninimui.

Kiaušinio baltymas taip pat tinka veido kaukei. Užtepiti ant veido, kaklo, palaikyti 10 minučių ir su drungnu vandeniu nuplauti.

Užtepus veido kaukę, reikia atsigulti ir 10 minučių ramiai pagulėti užmerkus akis.

Atgaivinti pavargusias akis padeda kad ir naudoti arbatos maišeliai. Juos pamirkyti šiltame vandenyje ir atvėsinti šaldytuve. Uždėti ant akių. Arbata turi savyje tanino, kuris sumažina akių patinimą, raudonumą ir raukšles.

Dvi riekelės žalios bulvės ar agurko, uždėtos ant akių taip pat labai atgaivina akis. Taigi - grožio salonas čia pat

Sz .
5 psl.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TOKITO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 % už 90 dienų term. indėl.
8½ % už 6 mėn. term. indėlius
9¼ % už 1 metų term. indėlius
9½ % už 2 metų term. indėlius
9 % už 3 metų term. indėlius
9 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7½ % už specialią taup. s-tą
7¼ % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 11¼ %
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10¼ %
2 metų 11 %
3 metų 12 %
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 10 %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 38 MILIJONŲ DOLERIU

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

• TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 23 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius ... 8 %
180-185 d. term. ind. 8½ %
Term. ind. 1 metų 8¾ %
Term. ind. 2 metų 9¼ %
Term. ind. 3 metų 9½ %
Pensijų s-tą 9 %
Spec. taup. s-tą 7½ %
Taupomąją s-tą 7¼ %
Depozitų-čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 12 %
Mortgičius nuo ... 10-12 %

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.-1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

IDOMI FILMA IŠ PREZ.
ANTANO SMETONOS
GYVENIMO

Šios sekcijos vadovas p. Kulnys, prieš rodant šią filmą, trumpai supažindino su sirinkusius žiūrovus su A. Smetonos asmeniu. Filmą rodė ir paaiškinimus patiekė Šetikas (iš St. Catharines)ž.

Filmos rodymas užtruko daugiau kaip valandą. Daugiausia vaizdai buvo iš prez. A. Smetonos atvykimo į JAV, jo sutikimas New York'e, lankymasis po lietuvių kolonijas, apsilankymai pas JAV augštuosius pareigūnus prašant užtarimo Lietuvos byloje.

Buvo parodytas ir nameilis Cleveland'e, kuriame prez. A. Smetona buvo apsigyvenęs ir kur žuvo gaisro metu sausio 9 d., 1944 m.

Prez. A. Smetona lankė lietuvių kolonijas ir sakė viešas kalbas, skelbdamas lietuvių tautos ir valstybės nelaimę, nepriklausomybės praradimą.

Iš kalbų turinio galima

buvo suprasti, kad Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną šaltai priėmė dešiniųjų ir kairiųjų lietuvių amerikiečių grupių vadai.

Visose savo kalbose jis kvietė lietuvius būti vieningais, kovojant už Lietuvos laisvę. (Deja, reikia pastebėti, kad ir po 40 metų Amerikos lietuvių partijų vadovybės tebepraktikuoja gulbės, lydekos ir vėžio kelius). Žiūrovų buvo pilna salė. Vertėtų lietuvių mokyklose parodyti šią filmą. J.K.

• LŠST Jūrų Šaulių Kuopa BALTIJA sausio 22 d. buvo suėngusi Klaipėdos Krašto atvadavimo minėjimą Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo Salėje.

• VILNIAUS KARALAITĖS BALIUS, rengiamas KLB Toronto Apylinkės Valdybos, bus Lietuvių Namuose, VASARIO mėn. 11 d. Pradžia 6:30 v.v. Išrinktoji karalaitė gaus stipendiją mokslui ir kitokių dovanų. Bus apdovanotos ir jos palydovės.

Šilta vakarienė, idomi programa ir šokiai. Stalai nu-meruoti.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A A (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
PENKTADIENĮ 119 MIMICO Ave., (Royal York Rd. ir
Mimico Ave. kampas), TORONTO 7:30 val. v.

SKAMBINKIT! Tel. 487-5591

• Lietuvių Namų administracija pageidauja, kad organizacijos ir vienetai išanksto praneštų apie reikalingas patalpas posėdžiams ar susirinkimams. Tokiu būdu bus lengva paruošti patalpas ir tarnybą.

o ŠA TRIKIOS ir KAMBYNO Skautų Tuntai rengia iškilmingą sueigą vasario 12 d., VASARIO 16-tosios proga. Po sueigos vyks Tėvynės Laužas ir vaisės.

• UŽGAVENIŲ KARNAVALAS bus š. m. VASARIO 25 d. šeštadienį LIETUVIŲ NAMUOSE.

Ta proga vyks Jaunimo Popietė, Kaukių Vakaras ir Meno darbų Paroda. Jau dabar reikia registuotis LN raštinėje.

PAGERBTA LIETUVĖ
GYDYTOJA AGOTA
ŠIDLAUSKAITĖ

Ontario gubernatorių J.B. Aird specialiaame priėmime Toronte pagerbė specialiu žymeniu prof. dr. Agotą Šidlauskaitę už jos darbą specialaus auklėjimo reikalingų vaikų srityje.

Specialaus auklėjimo Mokykla veikia Carp, Ont., į ją priimami vaikai nuo 7-10 m. amžiaus. Čia yra ir bendrabutis, kuriame jie išlaikomi ir specialiai auklėjami.

Prof. A. Šidlauskaitė profesoravo nuo 1951 m. iki 1979 m. Ottawos Universitete, dėstydama psichologiją. 1965 m. universitete įsteigė pedagoginį Vaikų Centrą, kuriame vadovavo iki 1979 m.

Dabar ji dirba toliau specialioje savo mokykloje.

• Toronto skautai numato su-ruošti žiemos iškylą vasario mėnesį.

IŠ ŠALFAS - VARŽYBINIO
KALENDORIAUS

Š. m. BALANDŽIO 28-29 d. TORONTE vyks KREPŠINIO, TINKLINIO, ŠACHMATU ir STALO TENISO PIRMENYBĖS.

Š. m. GEGUŽĖS mėn. Toronte numatomos LEDO RITULIO PIRMENYBĖS. Jas vykdo Toronto Lietuvių Ledo Ritulio Klubas.

sudbury

• IŠ INTERNATIONAL NICKEL Co darbovietės į pensiją išėjo MILČIUS Algis, STEPŠYS Vaclovas ir GLIZICKAS Juozas. Sudburyje dibančiųjų lietuvių skaičius dabar labai mažas.

• NAUJUS METUS lietuviai pradėjo laimingai, visi sveiki, tik vargina dideli kiekiai iškritusio sniego ir nemalonūs šalčiai.

• L. A. BALTUČIAI žiemos atostogas praleisti išvyko į Accapulco, Meksikoje. J. Kr.

NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATSTATYMO MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės Sudbury Apylinkės Valdyba š. m. VASARIO mėn. 18 d., šeštadienį, 6 val. p.p., 130 Frood Rd., Ukrainiečių Salėje ruošia LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 66 metų SUKAKTIES MINĖJIMĄ.

Programoje: oficialioji dalis, paskaita - G. Petrėnienės, įvairi meninė dalis, bendra vakarienė.

Veiks geras bufetas, geros muzika.

KVIEČIAME VISUS vietas ir apylinkės LIETUVIUS minėjime dalyvausti ir pasi-kviesti svečių.

LIETUVIŲ B- NĖS
APYLINKĖS VALDYBA

• ETOBICOKE, Ont., Toronto priemiestyje LIEPOS 3-7 d. d. vyks II-sios Sovietų Paveigtų Tautų Žaidynės /2-nd Free Olympiad/.

Dalyvauja lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai ir armėnai.

Programoje: lengvoji atletika, plaukymas, krepšinis, tinklinis, futbolas /soccer/, lauko tenisas, ledo ritulys ir šaudymas. Yra galimybių, kad bus įjungta šachmatai ir gal dar ir kitos šakos.

Žaidynes rengia specialus jungtinis komitetas.

VARINIAI CENTAI
UŽNUODIJO TORONTO
ZOOLOGIJOS SODO
KROKODILĄ

Varis yra nuodingas metalas, jeigu pakliūna į skilvį. Geros valios lankytojai, norėdami paremti Zoologijos Sodų gyventojus, dažnai įmeta į narvus ar baseinus varinių centų ir kitokių monetų, nepagalvodami, kad jie gali padaryti daug blogo.

Štai Toronto Zoologijos Sode neseniai reikėjo galutinai užmigdyti krokodilą. Praradus ilgam laikui apetitą ir visai gyvuliui sunykus, iš kančių jį išvadavo vaistai. Padarius autopsiją paaiškėjo, kad jis buvo apsinuodijęs variu. Skilvyje rasta 76 kanadiški centai, 8 amerikietiški, 4 penkcentai ir 3 dešimukai, 1 britų penkcentis. Juos krokodilas prarijo baseine.

Pingvinų tvenkinyje tų pinigėlių irgi netrūksta, ir vienas jų buvo įstrigęs į mažo pingvino gūžį, kurį teko operuoti. Taigi - verta prisiminti ir tuos pinigėlius geriau atiduoti į kasą.

chicago

DIPLOMINIS REČITALIS

Jauna solistė kuta PAKŠ-TAITĖ De Paul Universiteto Muzikos Mokyklos Koncertų Salėje Chicagoje atliko savo diplominį koncertą š. m. sausio mėn. 14 d.

Diplominiam rečitaliui pasirinko Debussy, De Falla, Dello Joio, Giannini, Mozart, Korėm, Schubert'o ir Westberg'o kūrinys.

Jai akomponavo Kurt Westberg'as.

LIETUVIŠKŲ PLAKATŲ
PARODA

Originali paroda vyko Chicagoje, Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre. Plakatai ypatingai šame krašte užima ryškia vietą komercinio meno platuose, kur reikalaujama labai geros technikos ir išradingumo.

Lietuvių gyvenime jie yra ir svarbūs mūsų kultūrinio gyvenimo liudininiai.

OPERA "FAUSTAS"

DIRIGUOS A. KAMINSKAS

Vienas jauniausiųjų akademikų, gavęs Bachelor of Arts laipsnį iš Illinois U-tc ir įsigijęs Master of Music diplomą, pakviestas Chicago Lietuvių Operon diriguoti Gounod "Faustą". Jis bus pastatyta naujame 28-tame operos sezone.

Muz. A. Kaminskas mūsų Operoje dirba nuo 1977 m., kaip akomponiatorius ir dirigento asistentas. 1982 m. jis dirigavo vieną Weberio "Der Freischuetz" spektakliui.

Los Angeles GEGUŽĖS mėn. įvyks "Draugo" dienas 33-iojo romano Konkurso laimėtojo premijos teikimas. Gauti jau 8 romanai.

Premijos mecenatė yra Jadvyga Zdanavičiūtė-Pūpeliene iš Floridos. Premija - 2000 dol.

Aldona VAITONINĖ. Gobelenas liaudies motyvais.

Aldona VAITONINĖ, gimusi Lazdijuose, audimo meno mokėsi Freiburgo Ecole des Beau Arts et Metier nuo 1946 iki 1949 metų, pas dail. Antaną ir Anastaziją Tamošaičius.

Ji gyvena ir dirba Toronte, yra Lietuvių Tautodailės Instituto Toronto Skyriaus vedėja, kur vadovauja audimui. Pasižymėjusi taip pat ir tautinių drabužių audime, į kilimų audimą pradėjo gilintis prieš kelerius metus.

IŠVYKO AUSTRALIJOJ

Smuikininkai Juri Mazurkevič ir Danutė Pomerancaitė

Smuikininkai Danutė POMERANCAITĖ ir jos vyras Juri MAZURKEVICH, nuo 1975 m. atvykę į Vakarų, Kanadoje dėstė muziką Western Ontario Universitete ir koncertavo JAV ir Kanadoje su dideliu pasisekimu. Dabar apsigyveno Australijoje. Šiuo metu Juri Mazurkevich'ius yra pakviestas svečių dėstytoju Sydnėjaus Muzikos Konservatorijoje. Jų koncertas Sydnėjaus Konservatorijos Salėje praėjusių metų pabaigoje buvo puikiai įvertintas muzikos kritikų. Danutė Pomerancaitė-Mazurkevich Sydnėje taip pat susitiko savo globėjų sol. Kip'o Petrausko ir jo žmonos Alės Žalinkevičiūtės-Petrauskienės vaikus. Ją žinomo Kauno muziko dukrą, hilefininkų okupacijos metu išgelbėjo iš getto ir užauginokartu su savo vaikais K. A. Petrauskai.

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų - Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

1551 Bloor St. W.

TORONTO, Ont.

M6P 1A5

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.
L8M 1L6
Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6 %	asmenines paskolas 12 1/2 %
santapus 7 1/2 %	nekilnojamo turto l.m. 10 1/4 %
kasdienines palūkanas 7 %	nekilnojamo turto 3 m. 12 %
už santapus 7 %	variabli 10 1/2 %
term. depoz. 1 m. 9 1/2 %	
term. depoz. 3 m. 10 %	Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda
reg. pensijų fondo 9 1/4 %	Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas
90 dienų depozitus 9 %	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

hamilton

TRUMPAI APIE "TALKOS" KOOPERATYVO VEIKLĄ

Kredito Kooperatyvas TALKA užbaigė lapkričio mėn., 1983 m., pasiekdamas \$18.406.796 balansą. Kitos balanso pozicijos yra: narių šėrai \$10.259, čekių sąskaitos \$704.697, taupomosios sąskaitos /savings/ \$5.160.738, terminuoti indėliai 1 m. ir 3 m. \$3.851.000, trumpo termino 90 dienų indėliai \$3.576.000, kasdien prirašomų palūkanų indėliai \$598.062, registruotų pensijų taupymo planas \$3.576.753. Pelnas \$147.277. Šiuo metu TALKA turi 2053 narius, iš kurių 456 nariai naudojami paskolomis, kuriems išskolinta asmeninių paskolų \$683.340 ir nekilnojamo turto paskolų \$9.350.717. Nariais išskolinti pinigai sudaro 54,5% viso turimo kapitalo, o 40,9% yra investuota trumpam terminui Leagoje ir bankuose, kurie irgi neša procentus.

Kredito Komitetas leido išduoti naujų paskolų per spalio mėn. 1983 m. \$288.700 ir lapkričio mėn. 1983 m. \$376.250.

TALKOS Valdyba per visus 1983 metus stengėsi už narių laikomus pinigus įvairiose sąskaitose mokėti aukštesnius procentus negu mokama rinkoje, o išduodamas paskolas atleisti kuo palankiausiomis sąlygomis. Tuo būdu nariams buvo išmokama iki dviejų procentų daugiau, negu kad mokėjo bankai ir taupymo bendrovės. Šiuo metu TALKA moka už čekių sąskaitas su nemokamu čekių rašymu 6%,

London, ont.

MIRUSIOJO ATMINIMUI AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

A.a. ANTANO JONYNNO mirusio London, Ont. atminimui aukojo po \$30, - kasa, komas Paukščiai ir šeima; Vytenis Jonynas ir šeima; \$20, - Jonas ir Marija Orantai /Pajautos tėvai/; \$10, - Antosė Jonynienė/Zigmienė/. Visi aukotojai yra iš Amerikos.

K.L. Fondas linki stiprybės pasilikusiai šeimai ir dėkoja visiems aukojusiems.

KLF

taupomąsias sąskaitas 7,5%, kasdien prirašomom palūkanom indėlius 7%, terminuotus indėlius 1m. 9,5% ir 3 m. 10%, trumpo termino 90 d. indėlius 9%, registruotų pensijų taupymo planą 9,25%. Už išduodamas paskolas skaitoma: asmenines 12,5%, nekilnoj. turto 1 m. 10,25%, 3 m. 12% ir keičiamų palūkanų/variabli/ 10,5%.

TALKOS Valdyba per 1983 metus paskyrė ir išmokėjo lietuviškiems reikalams paremti sekančias sumas: Lietuvos Skautų Sąjungai \$200, Sporto Klubui "Tauras" London, Ont. \$100, Kanados Lietuvių Sporto Apygardai \$200, Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų Komitetui \$1000, Kanados Lietuvių Komitetui Žmogaus Teisėms Ginti \$100, KLB Hamiltono Šalpos Fondui \$150, Šalpos Draugijai "Labdara" Vokietijoje \$150, Vysk. Valandčiaus Šeštadienių Mokyklai Hamiltone \$3.000, Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje \$1.500, Sporto Klubui "Kovas" Hamiltone \$1.500, Kanados Lietuvių Fondui \$200, KLB Krašto Valdybai \$250, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai \$250, savaitraščiui "Tėviškės Žiburiai" \$250, savaitraščiui "Nepriklausoma Lietuva" \$250, radijo programai "Gintariniai Aidai" Hamiltone \$100, Mergaičių Choru "Aidas" \$400. Iš viso paskirta ir išdalinta \$9.750.

/ bus daugiau /

KLB HAMILTONO

APYLINKĖS RINKIMAI

Primenama, kad naujoji Apylinkės Valdyba bus renkama š.m. vasario mėn. 12 d. sekmadienį, t.y. tą pačią, kai vyks Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo minėjimas.

montreal

YPATINGAS KONCERTAS

Sol.Gina ČAPKAUSKIENĖ š.m. sausio 14 d. dalyvavo neeiliniame koncerte Cleveland'e. Ji suėngė JAV LB Ohio Apygardos Valdybą.

Koncertas buvo ypatingas savo programa. Jame dalyvavo ir solistei akomponavo mūsų iškilius pianistas prof. Andrius KUPREVIČIUS.

Pradžioje J. Steмпужis pristatė naują sol.G. Čapkauskiens plokštelę. I-oje koncerto dalyje ji padainavo 4 plokštelės originalias dainas: Dainos Gimimas - žd. H. Kadasuko, muz. B. Budriūno; Mergaitė - Maironio - J. Stankūno; Vandens Malūnė - liai - H. Nagio - A. Stankevičiaus; Gintarėlis - L. Andriekaus G. Gudauskiens.

II-oje dalyje prof. A. Kuprevičius paskambino M.K. Čiurlionio Preludą ir Variaciją "Bėkit, bėreliai" ir Cl. Debussy - "Lėtas Valsas" ir "Atspindžiai Vandenyje".

Po pertraukos solistė padainavo "Klaūnai" - B. Brazdžionio - St. Gailevičiaus ir "Gėlės iš Šieno" - K. Binkio - V. Jakubėno.

Prof. A. Kuprevičius pagrojo Fr. Chopin'o Noktiurną ir Scherzo No 2.

Baigiant publika girdėjo dvi arijas W.A. Mozarto: iš "Die Zauberflöte" ir iš "Le Noce di Figaro" ir dvi G. Donizetti "La Fille du Regiment" ir "Lucia di Lamermoor".

Publika, dėkinga už tokį retą koncertą, išprašė bisui

Įvairiose Kredito Unijose, bankuose ir "Trust" Kompanijose Kanados gyventojai yra sudėję virš 20 bilijonų dolerių.

RRSP Taupymo planas yra naudingas dviem atvejais:

a/ sumažinti dabartinį mokesčių mokėjimą,
b/ sutaupyti senatvei.
Sutaupymas mokant mokesčius turėtų būti planuojamas visų metų eigoje, bet ir dabar, besiruošiant pildyti "Income Tax Forms", verta pažvelgti, koku būdu dar galima sutaupyti. Taupymas senatvei taip pat svarbu, nes vien tik iš valdžios pensijos sunku būtų pragyventi.

Pajamas galima investuoti į RRSP iš sekančių šaltinių:

a/ Algos
b/ Profesinės ir komercinės pajamos - "net"
c/ Nuomos - "net"
d/ Valstybinės pensijos
e/ Pensijos ir kiti išmokėjimai iš darboviečių.
Kiek kasmet galima įdėti į RRSP:

a/ Dirbant sau, arba dirbant kompanijoje, kur nėra pensijos plano, galima įdėti 20% metinių pajamų, bet ne daugiau kaip \$5.500;

b/ jeigu darbovietėje yra pensijos planas ir darbdavys moka už Jus ir Jūs patys mokat dalį taip pat, tuomet galima investuoti 20% uždarbio, bet tik iki \$3.500, - minus Jūsų įmokėtą sumą per darbovietę.

Investicijas į RRSP taip pat galima daryti vyriui žmonos vardu arba žmonai vyro vardu. Tokiu atveju įmokama suma priklauso nuo įmokėtojo uždarbio ir įmokėtojas nusirašo tą sumą nuo savo uždarbio.

Tokie įmokėjimai yra naudingi trims atvejais:

a/ Vyras su žmona pasidalina pajamas iš pensijos plano; tokiu būdu sumažins ateityje mokėtinus mokesčius;
b/ vienam sukakus 71 m. amžiaus, pinigus dar galima įdėti į planą to vardu, kuris dar neturi 71 metų;

PAVASARIO MERGAIČIŲ CHORAS ruošia UŽGAVĖNES - KAUKIŲ BALIŲ š. m. KOVO mėn. 3 d., Aušros Vartų Parapijos salėje. Bus skiriamos 3 premijos geriausiosms kaukėms.

Pakankamai laiko sukurti įdomų kostiumą, dalyvauti originaliame vakare ir laimėti premiją!

Montrealietė sol. G. ČAPKAUSKIENĖ ir klevelandietis muz. A. KUPREVIČIUS koncertuoja Cleveland'e

"Paskutinė rožė" iš Flotov'o operos "Maria", ariją, kurią solistė paskyrė nesenai mirusio muz. A. Mikulskio atminimui ir "Lakštingalos Giesmė" muz. J. Kuprevičiaus.

Kitą dieną, sekmadienį, solistė giedojo Cleveland'o lietuvių Dievo Motinos bažnyčioje pamaldų metu.

• KLKM Draugijos susirinkimas įvyks VASARIO 11 d.,

Seselių Namuose po pamaldų AV bažnyčioje.

Genė Kudžmienė rožys skaidres iš kelionių po Tolimuosius Kytus.

• Buvęs montrealietis Bronius ABROMONIS, sveikindamas "NL" darbuotojus su Kaune, atsiuntė įdomų laišką ir pridėjo \$25, - auką. Nuoširdžiai jam dėkojame ir linkime geros sveikatos.

• Metinėse Etninių bendruomenių bendrosiose mišiose, kurios buvo laikomos š. m. sausio 15 d. Mary Queen of the World Katedroje Montrealyje, dalyvavo procesijoje 12 grupių atstovai. Montrealyje yra 37 etninės bendruomenės.

Sausio mėn. 16 d., pirmame puslapyje didelė spalvota nuotrauka pristatė 6 grupių narius tautiniuose drabužiuose: po du iš Korėjos ir Slovenijos ir lietuvių Dainatą Stankę-Stankevičiūtę.

SVARBUS "LITO" PRANEŠIMAS

c/ asmuo, kieno vardu pinigai buvo įdėti, išlaikęs 2 metu tą sumą, gali ją išsiimti, o įmokėtoji nereikės tos sumos prisidėti prie savo pajamų.

Į pensijos planą nebūtinai reikia įmokėti visą leidžiamą sumą iš karto. Atidarius tokį planą, galima įmokėti mus daryti kiekvienu laiku metų bėgyje, įskaitant 2 pirmuosius mėnesius sekančių metų.

Esant laikinam pinigų trūkumui, tokiai investicijai kartais apsimoka net paimiti paskolą.

Sumos, sutaupytos pensijų plane, turi atskirą valdžios garantiją iki \$60.000. Pensijos plano sutaupos negali būti panaudotos kaip garantijos už paskolas, bet reikalaujant, visus ar dalį pinigų gali pasiimti iš plano. Tokiam pinigų išėmimui užtruktų maždaug savaitė laiko ir žinoma, tuo pat metu būtų sulaikoma dalis pinigų mokesčiams.

Quebec'o provincijos gyventojams yra sekantys su laikymai: išimant iki \$5.000 - 18%; nuo \$5.000 iki \$15.000 - 30% ir virš \$15.000 - 35%.

RRHSP /registruotas namų pirkimo taupymo planas/ yra skirtingas nuo RRSP sekančiai:

Į tą planą galima įdėti tik po \$1000 kas met iki \$10.000 bendros sumos, bet neįskaičiuojant uždirbtų procentų.

Įdėtą sumą galima nusirašyti nuo uždarbio tik federalinėm taksom.

Taupytojas bei jo žmona turi nebūti turėję gyvenamo namo.

Uždarant tokį planą, namo pirkimui suma nebus taikoma.

Pensijų planų visi patarnavimai LITE duodami **veitui**. Dėl smulkesnės informacijos skambinkite į LITĄ,

B. NIEDVARAS,
LITO VEDĖJAS

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMĖS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

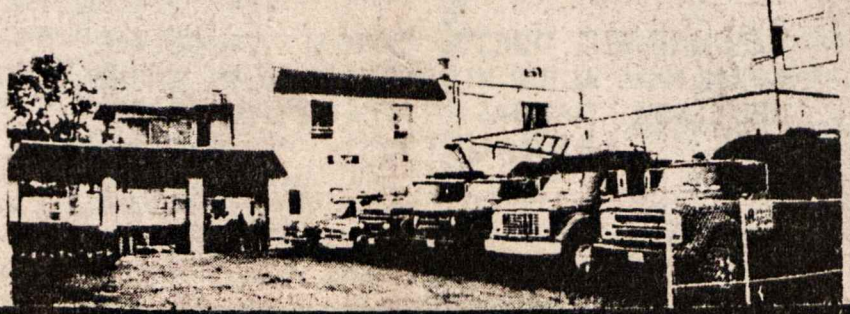
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Seriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI NAJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Verdun, Que.
Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

MIRUSIEJI:

• TAMUŠAITIS Benediktas, 77 m., mirė, partrenktas pravažiuojančio automobilio. Palaidotas per Šv. Kazimiero Parapiją.

• ŠV. ONOS DRAUGLJA kviečia susirinkimui VASARIO mėn. 5 d., po 11 val. pamaldų Seselių Namuose.

• AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SUSIRINKIMAS įvyks VASARIO mėn. 2 d., 7 val. v. klebonijoje.

Metiniame susirinkime, kuris švuko sausio mėn. 15 d., Parapijos Komiteto nariai M. Girdžiuvienė ir Alb. Jonelis, išbuvę 3 metus, buvo perrinkti dar kitiems 3 metams. Komitetas turės apsvaistyti AV bažnyčios šildymo problemas.

Darbingoje nuotakoje susirinkimą pavedė Br. Staškevičius, Sekretoriavo P. Drešeris, pranešimus padarė klebonas, Komiteto p-kas A. Čepulis ir išdėstė V. Piečaitis. 1983 m. gruodžio mėn. 31 d. išliko pozityvus. Susirinkimui pasibaigus, M. Girdžiuvienė pavažiavo visus sumuštiniai, kavute ir pyragais.

• Medžio skulptorius Pranas BALTUONIS pakviestas dalyvauti 19-toje tarptautinėje skulptūrų parodoje Italijoje, Milanė "Fontazioni Pagani Museo d'Arte Moderna".

Paroda vyks atvirame ore birželio mėn. 6 d. - rugsėjo mėn. 30 d.

IŠNUOMOJAMAS

namas, 88 Ave., Miami Beach arti jūros, nuo gegužės iki lapkričio mėn., 1984. Du miegamieji, 3 vonios. Sezonui nuomojant (\$3000 - \$2,700) - 10% nuolaida. Skambinti: Tel: 366-4165

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJŲ AUKOS

Malonu visus Būrelio narius ir rėmėjus pasveikinti su Naujais Metais ir palinkėti, kad stiprioje sveikatoje toliau remtume gimnazijos jaunuolius - les.

Būrelio nariai, apsimokę - ję už 1983 m.: J. Adamonienė, J. Blauzdžiūnienė, J. Jurėnas, J. Lukoševičius, Jonas Lukoševičius, K. Toliušis, V. Daugelavičienė, E. Szewczuk, A. Petraitytė, Pr. Tekutienė, A. Mylė, A. Kalvaitis, Silv. Staškevičienė, I. Lukoševičienė, E. Kerbelienė, G. Gedvilienė, R. Simaniūkštis, Br. Niedvaras, M. Adomaitienė, G. Urbonaitė, S. Petrauskienė, O. Bieliūnaitė, V. Kačergius, A. Jonelis, ir nuolatiniai rėmėjai - dr. J. Mališka - \$20, - ir J. Mieliūskas - \$5.

Aukojo: \$20, - J. Gražys; \$10, - O. Vadušienė; po \$5, - V. Piešniūnė, S. Meškauskienė, D. Staškevičienė; po \$2, - M. Malcienė, E. Krasowsky; po \$1, - Jan. Adomaitienė, O. Ušienė.

Stambia auka Gimnaziją parėmė Petras Vėrykis, paaukojęs \$100, LITAS - \$100, - Kat. Liet. Moterų D-ja - \$50. Viso 1983 m. Gimnazijai pasiūsta \$500.

Šiais metais jau pasiūsta \$100.

Prasidėjo Nauji Metai, bus laukiamos ir naujos aukos, kurios stiprina mūsų užjūrio jaunimo studijas lietuviškoje aplinkoje. Neužmirškime jų ir toliau!

J. B a l t u o n i e n ė,
Vasario 16 Gimnazijos Nr. 59 Būrelio Vadovė

• "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUDOS BALIUS bus gegužės mėn. 5 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Bus premijuojami trys šokiai: valsas, tango ir diskos.

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
8606 RUE CENTRALE, SUITE 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINĖ

Aridaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.

GREITAS NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.I.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampus 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL: Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627,
Montreal, P.Q.
TEL: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261

VISUS MALONIAI KVIEČIAME !

ŽVEJŲ - MEDŽIOTOJŲ KLUBO "NIDA"

PARENGIMA

VASARIO 11 D. 7 val. v.

Aušros Vartų parapijos salėje

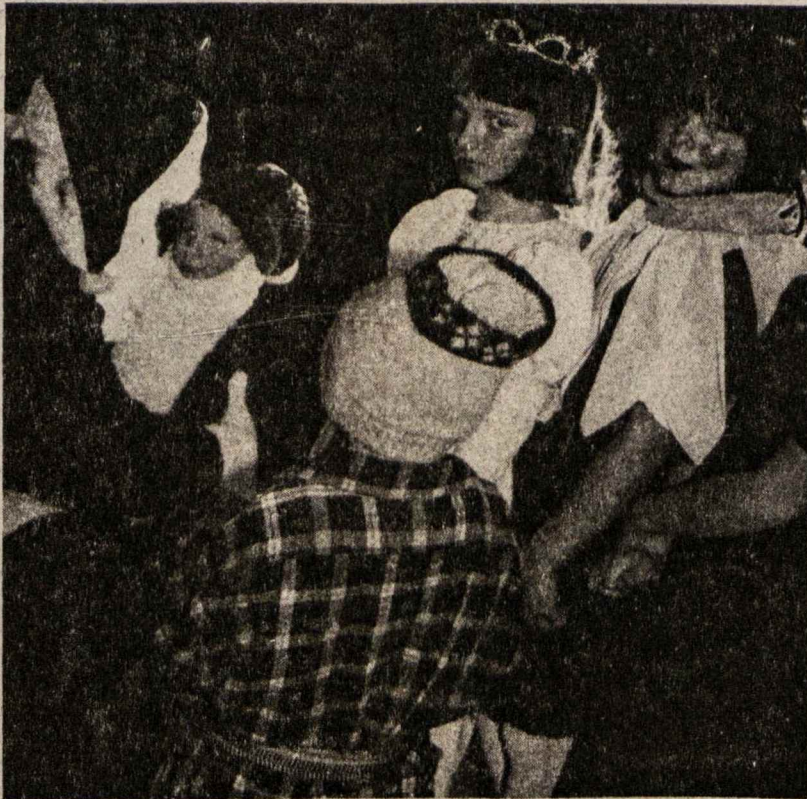
PROGRAMOJE:

Solistai - A. KEBLYS, A. PAŠKEVIČIENĖ;

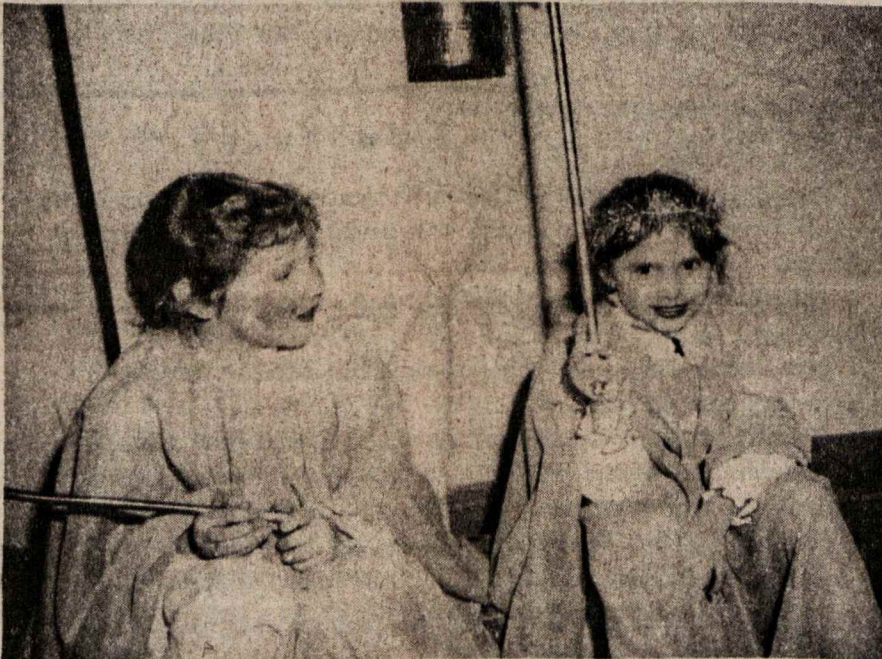
- Vakariene
- Baras
- Muzika
- Loterija

ĮEJIMAS: \$ 8.00

VALDYBA

Dalis Šestadieninės Mokyklos mokinių Kaledų Eglutės programoje. Nuotr. R. Otto.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A6. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$ 1,000.00

1 metų 9 %

Nekilnojamo turto, Asmeninės ir Prekybinės.

Terminuoti indėliai:

1 metų 8.5 %

180 - 364 d. 8. %

30 - 179 d. 7.5 %

Trumpalaikius indėlius

už \$ 20,000 ir daugiau

Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$ 10,000

Taupomos sąskaitos:

Specialios 7.25 %

Su draudimu 7 %

Čekių sąskaitos 5 %

VISI PATARNAVIMAI VĖLTUI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve

3907 A Rosemont

Pirm., Antr. Treč.

9:00 - 3:00

4:00 - 8:00

Ketvirtadieniai

12:00 - 8:00

2:00 - 6:00

Penktadieniai

10:00 - 6:00

Sekmadieniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽES 15 d.

1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan

Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A.

Montreal, Quebec
H3A 2G6

TEL.: 288-9646

MEMBER

FOTO M.L.S. SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALIUINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALIUINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496